

Nr 10 A.

Ankom till riksdagens kensli den 6 maj 1921 kl. 3 e. m

Utlåtande angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet. (3:e avd.)

Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 7 januari 1921 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov i avseende å tionde huvudtiteln, innefattande anslagen till handelsdepartementet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden samma dag, föreslagit riksdagen (punkt 1) att

*Departements-
chefen.
[1.]**

dels från och med år 1922 höja det ordinarie anslaget till departementschefen, nu 17,000 kronor, med 7,000 kronor till 24,000 kronor; *dels* besluta, att utbetalningen av avlöningen skall ske månadsvis i efterskott;

dels besluta, att vid ingången av januari månad år 1922 skall till departementschefen utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle för sagda månad hava i förskott uppburit, om dittillsvarande avlöningsbestämmelser fortfarande varit gällande;

dels ock för sistnämnda ändamål anvisa på extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 2,000 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 1 av sitt utlåtande nr 2 A anfört, hemställer utskottet,

* Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

att riksdagen må

a) från och med år 1922 höja det ordinarie anslaget till *departementschefen*, nu 17,000 kronor, med 7,000 kronor till 24,000 kronor;

b) besluta, att utbetalningen av avlöningen skall ske månadsvis i efterskott;

c) besluta, att vid ingången av januari månad år 1922 skall till departementschefen utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle för sagda månad hava i förskott uppburit, om dittillsvarande avlöningsbestämmelser fortfarande varit gällande;

d) för sistnämnda ändamål anvisa på extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 2,000 kronor.

Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.

2:o) Kungl. Maj:tt har föreslagit riksdagen (punkt 2) att dels godkänna följande stat för handelsdepartementet att tillämpas från och med år 1922:

[2.]

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	130,500
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	3,300
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag, högst</i>	»	16,500

Förslagsanslag kronor 150,300;

dels ock under riksstatens tionde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 150,300 kronor.

Under åberopande av vad utskottet under punkt 4 av sitt utlåtande nr 2 A anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat för handelsdepartementet på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
1 statssekreterare och expeditionschef, arvode enligt 5 § i reglementet	—

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
2 kansliråd	B 20
4 förste kanslisekreterare	B 16
1 registrator	B 14
3 andre kanslisekreterare	B 13
1 kontorskrivare, kvinnlig	C 5
1 kanslibitråde, kvinnligt	C 3
3 kontorsbiträden, kvinnliga	C 2
1 förste expeditionsvakt	B 3
2 expeditionsvakter	B 1

b) godkänna följande stat för handelsdepartementet att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 130,500
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i> ...	» 3,300
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> , <i>högst</i>	» 16,500

Förslagsanslag kronor 150,300;

c) under riksstatens tionde huvudtitel, med utslutande av det under rubriken *departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli* uppförda ordinarie bestämde anslaget, under samma rubrik i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 150,300 kronor.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att till upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 13,500 kronor.

Departementets verksamhet.
[3.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 3 i statsrådsprotokollet.

Till upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet är för år 1921, utöver det ordinarie anslaget, å extra stat uppfört ett förslagsanslag, högst, 12,000 kronor. Ifrågavarande belopp är avsett såsom arvode till en extra byråchef för tekniska ärenden. Den nu äskade förhöjningen av anslaget är föranledd av den nya löneregleringen för befattningshavare vid statsdepartement m. m.

Utskottets
yttrande.

Då vad utskottet i sitt utlåtande nr 6 A, punkt 3, anfört rörande avlöning till den i kommunikationsdepartementet anställde extra byråchefen för tekniska ärenden måste anses äga giltighet jämväl beträffande den befattningshavare, varom nu är fråga, har utskottet funnit sig icke kunna förorda den förhöjning av förevarande anslag, Kungl. Maj:t föreslagit.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet*, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 12,000 kronor.

Centrala verk med underlydande stater.

Kommerskollegium.
[4.]

4:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att *dels* besluta, att i den tjänsteförteckning, vilken såsom bilaga åtföljer det av Kungl. Maj:t till innevarande års riksdag framlagda förslag till avlöningsreglemente för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, må beträffande kommerskollegium vidtagas den ändring, att i stället för 14 uppföras 19 kvinnliga kontorsbiträden;

dels godkänna följande stat för kommerskollegium att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	425,200
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	11,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag, högst</i>	»	117,000

Förslagsanslag kronor 553,700;

dels ock under riksstatsens tionde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken kommerskollegium uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 553,700 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 4—10 i statsrådsprotokollet.

Kommerskollegii organisation i dess nuvarande form fastställdes av 1919 års riksdag och trädde i kraft med ingången av år 1920. I riksstaten för år 1921 är det ordinarie anslaget till kollegium uppfört med ett belopp av 349,400 kronor, medan å extra stat för samma år anvisats tillhopa 87,050 kronor.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande framställning om förhöjning av ordinarie anslaget till kommerskollegium är huvudsakligen föranledd av den från och med nästkommande år i kraft trädande löneregleringen för befattningshavare i statsdepartement och centrala ämbetsverk. Härjämte äskas en ökning av anslaget i fråga dels med anledning av väckt förslag om uppförande å ordinarie stat hos kollegium av fem kvinnliga biträdesbefattningar i den nya lönegraden C 2, dels ock till följd därav att det ordinarie anslaget till extra personal, vikariatsersättningar m. m. visat sig otillräckligt.

Till anställande hos kommerskollegium under tiden från och med den 1 juli 1921 till samma års slut av fem kvinnliga biträden av första lönegraden samt till förstärkning av anslaget till extra personal, vikariatsersättningar m. m. har Kungl. Maj:t å tilläggsstat för år 1921 äskat ett anslag å 10,175 kronor.

Vidkommande först Kungl. Maj:ts förslag i vad detsamma avser uppförande å ordinarie stat hos kommerskollegium av nya kvinnliga biträdesbefattningar, har utskottet med hänsyn dels till den korta tid, som förlupit, sedan kollegii omorganisation ägde rum, dels ock till den förlängda tjänstgöringstid, som från och med nästkommande år inträder, ansett sig icke kunna förorda en så relativt stor utökning av den ordinarie kvinnliga personalen, som Kungl. Maj:t ifrågasatt. Då utskottet emellertid vid prövning av förslaget i denna del funnit, att kollegium, oavsett berörda omständigheter, synes vara i behov av förstärkning av ifrågavarande personal, har utskottet ansett sig böra tillstyrka, att ytterligare fyra kvinnliga biträdesbefattningar uppföras å kollegii ordinarie stat. Försiktigheten har dock synts utskottet bjuda, att allenast två av dessa uppföres i den med C 2 benämnda lönegraden och att de två övriga uppföras i lönegraden C 1. Vid bifall härtill kan den av Kungl. Maj:t äskade anslagsposten till avlöningar åt ordinarie tjänstemän å 425,200 kronor nedsättas med 2,880 kronor till 422,320 kronor.

I sistberörda anslagspost ingå bland annat avlöningsmedel för fyra sekreterare, en kamrerare, fyra förste byråingenjörer, en teknisk konsulent, ett sjötekniskt biträde, tre förste aktuarier och en redaktör, vilka Kungl. Maj:t föreslagit till uppförande i sextonde lönegraden. Enligt

*Utskottets
yttrande.*

av riksdagen numera fattat beslut skola emellertid bemälda befattningshavare placeras i femtonde lönegraden. I följd härav har utskottet funnit anslagsposten i fråga kunna ytterligare nedsättas med 14,400 kronor eller till 407,920 kronor.

Beträffande härefter Kungl. Maj:ts framställning om förhöjning av det ordinarie anslaget till extra personal m. m. har utskottet av samma skäl, som här ovan anförts för reducering av den till uppförande å ordinarie stat avsedda personalen, ansett sig icke kunna tillstyrka ökning av anslaget i den omfattning, Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet får förorda, att anslagsposten i fråga begränsas till 110,000 kronor. Av enahanda anledning har utskottet ock funnit det av Kungl. Maj:t å tilläggsstat för år 1921 äskade anslaget å 10,175 kronor kunna nedsättas till i runt tal 8,000 kronor.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit, har icke givit utskottet anledning till erinran.

Vid bifall till utskottets förslag skulle det ordinarie anslaget till kommerskollegium för år 1922 bestämmas till (407,920+11,500+110,000) 529,420 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet i sitt utlåtande nr 2 A, punkt 4, anført får utskottet sålunda hemställa,

att riksdagen må
a) bestämma antalet ordinare befattningshavare
hos kommerskollegium på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
1 generaldirektör, arvode enligt 5§ i reglementet	—
5 byråchefer	B 20
1 byrådirektör och överinspektör	B 19
1 navigationsskoleinspektör	B 19
1 skeppsmättningsöverkontrollör och överinspektör	B 19
1 byrådirektör	B 18
4 sekreterare	B 15
1 kamrerare	B 15
4 förste byråingenjörer	B 15
1 teknisk konsulent	B 15
1 sjötekniskt biträde	B 15
3 förste aktuarier	B 15

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
1 redaktör	B 15
5 notarier	B 13
3 aktuarier	B 13
1 registrator	B 13
4 kontorsskrivare, kvinnliga	C 5
7 kanslibiträden, kvinnliga	C 3
16 kontorsbiträden, kvinnliga	C 2
2 skrivbiträden, kvinnliga	C 1
1 förste expeditionsvakt	B 3
5 expeditionsvakter	B 1

b) godkänna följande stat för kommerskollegium, att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 407,920
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i> ...	» 11,500
Avlöningar till icke-ordinarie befatt- ningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> , <i>högst</i>	» 110,000
<i>Förslagsanslag</i> kronor 529,420;	

c) under riksstatens tionde huvudtitel, med utslutande av det under rubriken *kommerskollegium* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik i riksstaten för år 1922 uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 529,420 kronor.

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att, till förstärkning under år 1922 av kommerskollegii arbetskrafter i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen anfört, å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 147,000 kronor.

Förstärkning
av kommers-
kollegii arbets-
krafter.

[5.]

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 11—27 i statsrådsprotokollet.

Såsom under näst föregående punkt omförmälts, har i riksstaten för år 1921, utöver anslaget å ordinarie stat, till upprätthållande av kommerskollegii verksamhet å extra stat för år 1921 anvisats tillhopa

87,050 kronor. Den nu äskade förhöjningen av de extra anslagen till kollegium är i huvudsak föranledd av den nya löneregleringen för befattningshavare vid statsdepartement m. m.

*Utskottets
yttrande.*

Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda äskanden har utskottet upptagit till prövning i den ordning, de i propositionen angivits.

Såsom av propositionen framgår, fördela sig de för år 1922 beräknade anslagsposterna på följande sätt:

Kamrerar- och kassakontoret	kronor	2,436
Handelsbyråns upplysningssektion	»	35,498
Statistiska byråns avdelning för »Kommersiella meddelanden».....	»	6,148
Industribyrån:		
Ärenden rörande kraftlednings- och vattenkraftslånefonderna	»	10,164
» » elektriska anläggningar.....	»	10,634
» » behörighet att utföra elektriska anläggningar	»	10,414
Assistent åt tekniska konsulenten	»	6,048
Fartygsinspektionsbyrån.....	»	63,690
	Summa kronor	145,032.

Sistnämnda anslagssumma har departementschefen för erhållande av nödig säkerhetsmarginal ansett böra avrundas uppåt till 147,000 kronor.

Vad då först beträffar framställningen i vad den avser förstärkning av arbetskrafterna å kommerskollegii kamrerar- och kassakontor i samma omfattning som för innevarande år är fallet eller med ett kvinnligt biträde av nuvarande andra lönegraden, har utskottet icke funnit skäl till erinran mot densamma.

Vidkommande härefter Kungl. Maj:ts förslag om anslag till upprätthållande å kommerskollegii handelsbyrå under år 1922 av en upplysningssektion har utskottet, med tanke på att ifrågavarande sektion, som tillkommit genom beslut av 1919 års lagtima riksdag, blott under kort tid varit i verksamhet, icke utan stor tveksamhet ansett sig kunna tillstyrka, att ytterligare arbetskraft nu anställas å sektionen ifråga. Att, såsom Kungl. Maj:t föreslagit, förstärka arbetskrafterna å sektionen med en tjänsteman av nuvarande första lönegraden kan utskottet dock

icke förorda, utan anser sig utskottet böra föreslå, att medel anvisas för anställandet av en amanuens. Vid bifall härtill och med tillämpning av i propositionen följda beräkningsgrunder, kan det av Kungl. Maj:t äskade anslaget nedsättas med 2,698 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag om anställande av en aktuarie å kommerskollegii statistiska byrås avdelning för »Kommersiella meddelanden» samt angående förstärkning av kollegii arbetskrafter för behandling av ärenden rörande kraftlednings- och vattenkraftslånefonderna har icke givit utskottet anledning till erinran och har utskottet likaledes ansett sig böra tillstyrka anvisandet av den av Kungl. Maj:t äskade anslagsposten för förstärkning av arbetskrafterna å industribyrås elektriska sektion för behandling av vissa ärenden rörande elektriska anläggningar. Vid prövning av sistnämnda fråga har utskottet emellertid ansett det kunna ifrågasättas, huruvida icke handläggning av nämnda ärenden, vilka tekniskt sett torde vara av ganska enkel beskaffenhet, hädanefter må kunna anförtros åt mindre kvalificerad arbetskraft än för närvarande är fallet.

Vad angår framställningen, i vad den avser förstärkning av arbetskrafterna å kommerskollegii industribyrås elektriska sektion för handläggning av ärenden angående behörighet att utföra elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring m. m., för vilket ändamål jämväl å tilläggsstat för år 1921 äskats ett belopp av 3,675 kronor, har utskottet, som under hand inhämtat upplysningar rörande det sektionen i fråga påvilande arbetet, ansett sig icke kunna biträda förslaget om anställande av en förste byråingenjör å sektionen. Enligt utskottets förmenande torde kollegii behov av ytterligare arbetskraft å ifrågasvarande sektion bliva fullt tillgodosett genom anställandet av en byråingenjör. Vid bifall härtill kan den av Kungl. Maj:t å 1922 års stat äskade anslagsposten nedsättas till 8,338 kronor och det å 1921 års tilläggsstat begärda anslaget begränsas till 2,825 kronor.

I detta sammanhang finner sig utskottet böra framhålla, att, enligt vad till utskottets kännedom kommit, en viss monopolställning för närvarande är för handen inom det elektriska installationsområdet, i det att större firmor i allmänhet ensamma få rätt ombesörja utförandet av installationsarbeten med uteslutande av andra, mindre firmor eller ensamma montörer. Då ett dylikt tillstånd icke synes vara förenligt med rättvisa och ej heller torde gagna allmänheten, vill utskottet uttala den förhoppningen, att förhållandet i fråga upptages till närmare omprövning och, om så befinnes möjligt, åtgärder vidtagas, varigenom rättelse härutinnan vinnes.

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 6 saml. 10 häft. (Nr 10 A—10 B.) 2

Kungl. Maj:ts framställning om anställande å kollegii industribyrå av en assistent åt tekniske konsulenten har icke givit utskottet anledning till erinran.

Beträffande slutligen Kungl. Maj:ts förslag om anslag till kommerskollegii fartygsinspektionsbyrå har det syntts utskottet böra kunna tillsvidare anstå med uppförandet i närmast högre lönegrad av den därtill föreslagna byråinspektören. På grund härav kan den av Kungl. Maj:t äskade anslagsposten nedsättas med 2,076 kronor till 61,614 kronor.

Vid bifall till vad utskottet sålunda föreslagit skulle de för nästkommande år erforderliga anslagsposterna för förstärkning av kollegii arbetskrafter fördela sig på följande sätt:

Kamrerar- och kassakontoret	kronor	2,436
Handelsbyråns upplysningssektion	»	32,800
Statistiska byråns avdelning för »Kommersiella meddelanden»	»	6,148
Industribyrån:		
Årenden rörande kraftlednings- och vattenkraftslånefonderna	»	10,164
» » elektriska anläggningar	»	10,634
» » behörighet att utföra elektriska anläggningar	»	8,338
Assistent åt tekniska konsulenten	»	6,048
Fartygsinspektionsbyrån	»	61,614
	Summa kronor	138,182.

Totalbeloppet, 138,182 kronor, har syntts utskottet böra avrundas till 138,200 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet i sitt utlåtande nr 2 A, punkt 4, anfört får utskottet sålunda hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning under år 1922 av kommerskollegii arbetskrafter*, i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen angivit och utskottet här ovan förordat, å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 138,200 kronor.

Bergsstaten.

6:o) I förslaget till riksstat för år 1922 har Kungl. Maj:t upptagit ordinarie anslaget till bergsstaten med oförändrat belopp, 84,800 kronor.

I fråga om förevarande anslag har herr *C. I. Asplund* i en inom

första kammaren väckt, till statsutskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 107, hemställt, att riksdagen ville för sin del besluta *dels* vidtaga den förändring i fördelningen å olika rubriker av anslaget i fråga, att ettusen kronor överflyttas från rubriken »Vikariatersättningar för bergsstatstjänstemän» till rubriken »Expenser», så att under nämnda rubriker anslås respektive 500 och 7,500 kronor i stället för 1,500 och 6,500 kronor, *dels ock* medgiva motsvarande förändrade fördelning av det utav föregående års riksdag beviljade ordinarie anslaget till bergsstaten.

Till stöd för sitt förslag har motionären anfört följande:

»Uti 1920 års statsverksproposition såväl som uti den till innevarande års riksdag avlämnade upptages under tionde huvudtiteln såsom oförändrat ordinarie anslag till avlönande av bergsstaten en summa av 84,800 kronor, som, då det av 1919 års riksdag första gången beviljades, fördelades så, att det upptog bland annat under rubriken »Expenser m. m.» 6,500 kronor, samt under rubriken »Vikariatersättningar för bergsstatstjänstemän» 1,500 kronor. Beträffande expenserna hade Kungl. Maj:t på grund därav att sex bergmästare skulle bibehållas i stället för av kommerskollegiikommittén ursprungligen avsedda minskning till fyra stycken begärt ett anslag av 8,550 kronor, vilket emellertid av statsutskottet och riksdagen nedsattes till 6,500 kronor eller det samma som av kommittén beräknats för fyra bergmästare. Emellertid har det visat sig, att sistnämnda summa varit alldeles otillräcklig med de höga hyres- och bränslepriser, som äro rådande, oaktat stora inskränkningar i fråga om utrymme gjorts. Så har bergmästareexpeditionen i östra distriktet varit inrymd i ett rum av bergmästarens privata bostad, hans skrivbiträde varit placerat i någon slags skrubb i kommerskollegii lokaler och gruvingenjören har fått utföra arbetet hemma i sin bostad. Ända till 1 oktober har även i norra distriktet expeditionen måst förläggas till bergmästarens privata bostad. Efter denna tid har lokal på två rum kunnat förhyras i någorlunda eldsäkert hus men för en årshyra av 1,000 kronor, vilken kommer att innevarande år svårt belasta det lilla expensanslaget, då det ju kommer att behövas för hela året. Då sålunda anslaget knappt nog räcker till för anskaffande av lokaler och deras uppvärmning, bliva utgifter för skrivmaterialier m. m. antingen delvis lagda på vederbörande befattningshavandes axlar eller ock ej i nödig mån tillgodosedda. Detta är särskilt olämpligt i fråga om inbindning och vård m. m. av de värdefulla arkivalierna.

Jag anser mig emellertid icke här böra göra något yrkande, som skulle medföra en ökning av hela anslagssumman för bergsstaten. Men då den andra av mig här ovan omnämnda anslagsposten, vikariatersättningar för bergsstatstjänstemän, vilken är avsedd att komma till använd-

ning för det fall, att befattningshavare blivit oförmögen till tjänstgöring på grund av kroppsskada, ådragen under tjänsteutövning, icke med ett enda öre under år 1920 behövt tagas i anspråk, så synes det mig icke vara förbundet med någon som helst risk att från denna anslagspost överföra 1,000 kronor till rubriken »Expenser» varigenom den förut påpekade stora differensen mellan behov och tillgångar för deras avhjälpande i någon mån utjämnas. Jag torde under ärendets behandling få tillfälle att för vederbörande utskott framlägga närmare utredning om storleken av de behövliga expensmedlen för bergsstaten.»

Utskottets
yttrande.

På grund av de skäl, motionären till stöd för sitt förslag anfört, har utskottet ansett sig böra biträda detsamma.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må,

a) för år 1922 upptaga det ordinarie anslaget till bergsstaten med oförändrat belopp, 84,800 kronor;

b) vidtaga den förändring i fördelningen å olika rubriker av förevarande anslag att ett belopp av 1,000 kronor överflyttas från rubriken »Vikariatersättningar för bergsstatstjänstemän» till rubriken »Expenser», så att under nämnda rubriker anvisas respektive 500 och 7,500 kronor i stället för 1,500 och 6,500 kronor;

c) medgiva motsvarande förändrade fördelning av det för innevarande år beviljade ordinarie anslaget till bergsstaten.

Arvoden åt
två gruvin-
genjörer.

[6.]

7:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 27—28) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *arvoden åt två gruvingenjörer* å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 10,400 kronor.

Sprängämnes-
inspektionen.

[7.]

8:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att för år 1922 upptaga det ordinarie anslaget till sprängämnesinspektionen med oförändrat belopp, 7,600 kronor.

Utan att ingå i prövning av departementschefens uttalande rörande

en ifrågasatt men icke påyrkad ökning av arbetskrafterna i sprängämnesinspektionen, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, för år 1922 upptaga det ordinarie *anslaget till sprängämnesinspektionen* med oförändrat belopp, 7,600 kronor.

9:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) och under åberopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 29—30) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Arvoden åt två assistenter.
[8.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till arvoden åt *två assistenter vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring* å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 7,800 kronor.

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att till anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder, å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 253,050 kronor.

Förhandskontroll å fartygs sjövärdighet.
[9.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 30—37 i åberopade statsrådsprotokollet.

Till anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet har riksdagen å extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag, högst, å 211,850 kronor att användas enligt i huvudsak följande fördelning:

Arvoden till 6 förste fartygsinspektörer å kronor 5,950 kronor	35,700
» » 18 andre fartygsinspektörer å kronor 3,600 »	64,800
Ortstillägg till i Stockholm stationerade fartygsinspektörer samt andre fartygsinspektörerna i Luleå och Umeå.....	» 1,600
Rese- och traktamentsersättning till fartygsinspektörerna	» 56,100
Ersättning till skrivmaterialier, lokalhyra och andra kontorskostnader åt fartygsinspektörerna, kostnaderna för överdragskostymer inberäknade	» 20,850
Ersättning till skrivhjälp åt förste fartygsinspektörerna	» 11,200
Ersättning till vikarier för fartygsinspektörerna	» 3,000
Sakkunniga biträden vid förrättningar inom Sverige ...	» 2,000
Ersättning för sakkunnig extra arbetshjälp	» 16,600

Summa kronor 211,850.

Den av Kungl. Maj:t äskade förhöjningen av förevarande anslag är i huvudsak föranledd därav, att ersättningen till skrivmaterialier m. m. till fartygsinspektörerna, som hittills beräknats till ett belopp av 400 kronor för envar (ersättning för lokalhyra häri ej inberäknat), ansetts böra utgå med ett till 800 kronor förhöjt belopp samt att den i anslaget ingående posten till rese- och traktamentsersättning till inspektörerna på grund av inträdd fördyring av biljettkostnader m. m. och traktamentsförhöjning visat sig otillräcklig.

Av samma skäl har Kungl. Maj:t å tilläggsstat för innevarande år äskat ett anslag å 41,200 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda framställning har icke givit utskottet anledning till annan erinran än att utskottet med hänsyn till nedåtgående konjunkurer funnit det för ersättning till skrivmaterialier och kontorskostnader åt fartygsinspektörerna beräknade beloppet, 800 kronor, kunna något begränsas, och får utskottet förorda, att ersättningen i fråga bestämmes till 600 kronor. Vid bifall härtill kan det av Kungl. Maj:t å 1922 års stat äskade beloppet nedsättas med 5,600 kronor till 247,450 kronor, och synes en motsvarande jämkning böra ske å det å 1921 års tilläggsstat uppförda förstärkningsanslaget.

I annat sammanhang återkommande till sistnämnda stat får utskottet alltså nu hemställa,

att riksdagen må till *anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet*, i huvudsaklig överensstämmelse med av chefen för handelsdepartementet angivna grunder, å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 247,450 kronor.

Navigationsskolorna.
[10.]

11:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att från och med år 1922 höja det i staten för navigationsskolorna i riket upptagna anslaget till extra lärarkrafter vid behov, vikariatsarvoden m. m., nu 10,000 kronor, med 525 kronor till 10,525 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 37—39 i statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts framställning om förhöjning av förevarande anslag är föranledd därav, att sistlidet års riksdag, efter därom av Kungl. Maj:t väckt förslag, beslutat medgiva semester under en och en halv månad årligen från och med år 1920 för en var av föreståndarna för rikets navigationsskolor. Såsom framgår av det vid propositionen i ämnet

(ur 239) fogade utdraget av statsrådsprotokollet för den 12 mars samma år, anförde dåvarande chefen för finansdepartementet beträffande frågan, huru den av semestern föranledda kostnaden borde bestridas, bland annat, att han ansåge en framställning till riksdagen om anslag för ifrågavarande ändamål böra kunna anstå till följande år, enär de för åren 1920 och 1921 erforderliga beloppen syntes kunna anvisas ur till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må från och med år 1922 höja det i staten för *navigationsskolorna* i riket upptagna anslaget till extra lärarkrafter vid behov, vikariatsarvoden m. m., nu 10,000 kronor, med 525 kronor till 10,525 kronor.

Vid bifall härtill kommer det ordinarie anslaget till *navigationsskolorna*, nu 178,120 kronor, att höjas med 525 kronor till 178,645 kronor.

12:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att
dels med godkännande av vid statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1921 fogade förslag till avlöningsstater för lotsstyrelsen, för lotspersonalen och för fyrpersonalen samt av omkostnadsstat och pensionsstat för lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna i riksstaten för år 1922 öka förslagsanslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna, nu 3,670,934 kronor, med 1,220,580 kronor till 4,891,514 kronor;

dels medgiva, att de i nu gällande, av Kungl. Maj:t den 1 oktober 1914 fastställda taxor å lotsavgifter förutom hemväggersättning upptagna avgifter må från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, tillsvärdare utgå med 50 procents förhöjning;

dels ock medgiva, att från och med den 1 januari 1921 tillsvärdare, intill dess annorlunda kan varda bestämt, den ersättning, varom stadgas i förordningen den 22 oktober 1909 angående ersättning till efterlevande, då någon av lotsverkets betjäning till följd av tjänstutövning ljutit döden, må — jämväl i de fall, då ersättningen grundar sig på ett av lotsstyrelsen före ingången av år 1921 meddelat beslut och oavsett när skadan, som föranlett dödsfallet, inträffat — efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande utgå med högst 100 procent utöver de belopp, vartill ersättningen må bestämmas enligt de i ovannämnda förordning angivna grunder.

Lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna.
 [11.]

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 39—62 i statsrådsprotokollet.

Den för år 1921 fastställda *avlöningsstaten för lotsstyrelsen* slutar å ett belopp av 123,800 kronor.

Det förslag till avlöningsstat, Kungl. Maj:t nu framlagt för riksdagen, är av följande utseende:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 154,800
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 3,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag, högst</i>	» 35,000
<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>	
<i>Förslagsanslag</i> kronor 193,300.	

Skillnaden mellan den nu föreslagna och den för år 1921 fastställda staten, 123,800 kronor, utgör således 69,500 kronor.

Den sålunda ifrågasatta förhöjningen av avlöningsstaten för lotsstyrelsen är föranledd dels av den från och med nästkommande år i kraft trädande löneregleringen för befattningshavare vid statsdepartement m. m., dels ock därav att ökning föreslagits såväl av den i avlöningsstaten ingående anvisningen till vikariatsersättning samt arvoden och flitpenningar åt amanuenser och andra extra ordinarie tjänstemän som av anvisningen till arvoden åt tekniska biträden. Till förstärkning av ifrågavarande anvisningar under senare hälften av innevarande år har Kungl. Maj:t å 1921 års tilläggsstat äskat ett anslag å 3,750 kronor.

Beträffande *avlöningsstaten för befälet vid lotsverket* har någon ändring icke vidtagits.

Med avseende å *avlöningsstaten för lotspersonalen* har Kungl. Maj:t föreslagit, att nu, enligt den till staten fogade anmärkning 9, utgående arvoden till extra lots, högst 600 kronor jämte beklädnadsbidrag av 100 kronor, till lotslärling, högst 300 kronor, och till båtbiträde, högst 600 kronor, måtte från och med nästkommande år höjas med 50 procent. På grund härav och med hänsyn till att det i avlöningsstaten ingående förslagsanslaget till extra lotspersonal, nu 87,600 kronor, under senare åren icke oväsentligt överskridits, har en höjning av anslaget till 140,000 kronor ansetts erforderlig. Vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag om förhöjning av lotsavgifterna kräves en ytterligare ökning av avlöningsstaten, nu 1,657,800 kronor, med 240,000 kronor eller sålunda sammanlagt till 1,950,200 kronor (52,400 + 240,000 + 1,657,800).

Den av Kungl. Maj:t föreslagna avlöningsstaten för lotspersonalen är av följande lydelse:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Beklädnadsbidrag.	Summa		
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.		
Bestämt anslag.						
1 överlots	1,300	600	100	2,000	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.	
17 överlotsar	22,100	10,200	1,700	34,000		
1 lots	1,000	300	100	1,400		
568 lotsar	568,000	170,400	56,800	795,200		
Lönertillägg åt mästrelotsar	—	—	—	28,300		
				<u>860,900</u>		
Förslagsanslag.						
Förmansarvoden			14,000	—		
Andel i lotspenningar			720,000	—		
Ålderstillägg			136,500	—		
Ortstillägg			1,800	—		
Vikariatsersättning			1,000	—		
Ersättning för mistad andel i lotspenningar ...			1,000	—		
Arvoden åt extra lotspersonal			140,000	—		
Inkomstfyllnad till å gammal stat kvarstående personal			75,000	—		
				<u>1,089,300</u>		
				<u>1,950,200</u>		

Anm. 1. Avlöning till å gammal stat kvarstående personal avföres å det i staten upptagna bestämda anslag, i mån detsamma icke åtgår till avlöande av personal, som å nya staten övergått, samt återstoden å förslagsanslaget till inkomstfyllnad.

Anm. 2. Till mästerlots utgår ett lönertillägg till belopp av 100 kronor årligen.

Anm. 3. För lotspersonal, som åtnjuter förmån av fri bostad eller annan naturaförmån, skall med hänsyn till dessa förmånens värde och förhållandena i orten göras skåligt avdrag å avlöningen enligt lotsstyrelsens bestämmande.

Anm. 4. Till lotspersonal med station och bostad i Stockholm utgår ortstillägg med 200 kronor till överlots samt med 100 kronor till lotsförman, mästerlots och lots.

Anm. 5. Överlots, lotsförman, mästerlots och lots åga åtnjuta andel i lotspenningar på sätt i de vid denna avlöningsstat fogade villkor och bestämmelser närmare stadgas.

Anm. 6. Därest lotsstyrelsen finner ledig befattning kunna indragas eller ledig överlotstjänst kunna förändras till förmansbefattning, skall anmälan därom av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som åger ej mindre i förekommande fall besluta, att ledig befattning skall tills vidare icke återbesättas, ån åven, därest överlotstjänst prövas kunna förändras till förmansbefattning, av den för sådan tjänst i staten upptagna avlöning disponera så mycket, som, intill dess förändring i staten kan varda genomförd, erfordras till avlöning åt den, som förordnas att bestrida de med befattningen förenade göromål.

Anm. 7. Pensionsunderlaget utgör för överlots 1,300 kronor, för mästerlots 1,100 kronor och för lots 1,000 kronor.

Anm. 8. Förmansarvoden utgå till belopp av 100, 200 eller 300 kronor årligen.

Anm. 9. Arvoden åt extra lotspersonal utgå till extra lots med högst 900 kronor jämte beklädnadsbidrag av 100 kronor, till lotslärling med högst 450 kronor och till båtbiträde med högst 900 kronor, allt för år räknat.

I fråga om *avlöningsstaten för fyrpersonalen* innebär Kungl. Maj:ts förslag dels uppförande å samma stat av ytterligare åtta fyrbiträden dels förhöjning av nu utgående ersättning för mistsignalering, 25 öre i timmen, med 100 procent, dels ock förändring av de hittills använda benämningarna reservfyrmästare och reservfyrvaktare till distriktsfyrmästare och förrådsmästare.

Avlöningsstaten för fyrpersonalen, vilken nu upptager ett belopp av 727,900 kronor, skulle, vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag, för år 1922 ökas med dels 9,600 kronor, motsvarande avlöningen till åtta nya fyrbiträden, dels ock 4,700 kronor till följd av förhöjning i ersättningen för mistsignalering eller med sammanlagt 14,300 kronor och alltså sluta å ett belopp av $(727,900+14,300)$ 742,200 kronor.

Den av Kungl. Maj:t till godkännande föreslagna avlöningsstaten för fyrpersonalen är av följande utseende:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Beklädnadsbidrag.	Summa.	Efter resp. 3, 6 och 9 år kan lönen höjas varje gång med kronor
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
Bestämt anslag.					
1 fymästare å ång- eller motorfyrskipp	1,200	800	100	2,100	150
11 d:o å d:o	13,200	8,800	1,100	23,100	
1 distriktsfymästare	1,200	800	100	2,100	
1 fymästare å större fast fyr	1,200	700	100	2,000	
16 d:o å d:o	19,200	11,200	1,600	32,000	
1 d:o å fyrskipp	1,100	700	100	1,900	
5 d:o å d:o	5,500	3,500	500	9,500	
1 d:o å mindre fast fyr	1,100	600	100	1,800	
52 d:o å d:o	57,200	31,200	5,200	93,600	
1 fyrvaktare och befälhavare å fyrskipp	900	550	100	1,550	
1 d:o d:o å d:o	900	550	100	1,550	
1 förrådsmästare	900	550	100	1,550	
1 d:o	900	550	100	1,550	
1 uppördsfyrvaktare å fast fyr	850	500	100	1,450	
14 d:o å d:o	11,900	7,000	1,400	20,300	
1 fyrvaktare	750	450	100	1,300	
96 d:o	72,000	43,200	9,600	124,800	
1 fyrbiträde	700	400	100	1,200	
108 d:o	75,600	43,200	10,800	129,600	
Provianteringsbidrag samt särskilda arvoden och ersättningar	—	—	—	9,950	462,900
Förslagsanslag.					
Alderstillägg				55,000:—	
Hysesbidrag				21,600:—	
Dagavlönning under vintertjänstgöring å fyrskipp				15,500:—	
Arvoden till å fyrskipp anställda personer, som tjänstgöra som styrmän eller maskinister				3,400:—	
Ersättning för mistsignalering				10,000:—	
Arvoden till personal vid mindre fyrar				39,000:—	
Proviand eller spisningspenningar till personalen å fyrskipp				47,500:—	
Arvoden till extra biträden vid såväl fasta fyrar som å fyrskipp				46,700:—	
Vikariatsersättning				15,600:—	
Kostnader för ved och lyse in natura				25,000:—	279,300
				Summa kronor	742,200

Anm. 1. Vid fast fyr anställda fymästare, uppördsfyrvaktare, fyrvaktare och fyrbiträden erhålla, där så ske kan, fri bostad jämte ved och lyse. Där bostad undantagsvis icke kan beredas personal vid fast fyr, utgår, jämte ved och lyse in natura, hyresersättning enligt lotsstyrelsens bestämmande. Till personalen å fyrskipp utgår hyresbidrag med 300 kronor till fymästare eller distriktsfymästare, 250 kronor till fyrvaktare och befälhavare eller förrådsmästare samt 200 kronor till fyrvaktare och fyrbiträde.

Anm. 2. Då ordinarie befattning å fyrstaten varder ledig, vilken av lotsstyrelsen anses böra förändras till befattning med lägre avlöning eller indragas, skall anmälan därom av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som äger ej mindre besluta, att befattningen skall tills vidare icke återbesättas, än även, därest

befattningen prövas böra på angivet sätt förändras, av den för befattningen i stat uppförda avlöning disponera så mycket, som, intill dess förändring i staten kan vara genomförd, erfordras till avlöning åt den, som förordnas att bestrida de med befattningen förenade göromål.

Anm. 3. Pensionsunderlaget utgör för fyrmästare och distriktsfyrmästare 1,300 kronor, för fyrvaktare och befälhavare, förrådsmästare ävensom uppbördsfyrvaktare 1,100 kronor, för annan fyrvaktare 1,000 kronor samt för fyrbiträde 900 kronor.

Vidkommande härefter *omkostnadsstaten för lots- och fyrrättningen med livräddningsanstalterna* har Kungl. Maj:t med hänsyn därtill, att de under sagda stat uppförda förslagsanslagen under senare åren avsevärt överskridits — under år 1918 med 919,087 kronor 79 öre och under år 1919 med 1,393,752 kronor 29 öre — föreslagit upptagande å staten av ett särskilt förslagsanslag å 800,000 kronor för täckande av uppkommande brist i de olika förslagsanslagen. Härjämte innebär Kungl. Maj:ts förslag en höjning av det i staten uppförda förslagsanslaget, högst, å 60,000 kronor för bidrag till underhåll, komplettering och drift av båtar vid lotsplatserna med 40,000 kronor till 100,000 kronor. Som stöd härför har anförts, att den s. k. hemvägsersättningen, som enligt lotsledsförteckningarna utginge till lotspersonalen och som bl. a. vore avsedd att betäcka kostnaderna jämväl för båtmaterielens underhåll, ej försloge därtill och att jämväl det bidrag till bestridande av samma kostnader, som av lotsstyrelsen kunde lämnas från nu ifrågavarande anslag, vore otillräckligt.

För täckande av uppkommande brist å de i staten ingående anslagen under innevarande år har Kungl. Maj:t å 1921 års tilläggsstat äskat ett anslag å 800,000 kronor.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna omkostnadsstaten för lots- och fyrinrättningen m. m. är av följande lydelse:

Förslagsanslag.		
Till konsumtionsartiklar för fyror, mistsignalstationer och livräddningsstationer	142,500	—
> reparation och underhåll av byggnader vid lots- och fyrplatser samt livräddningsstationer, båkar och andra anstalter, vilka icke här nedan särskilt upptagas, ävensom dithörande inventariersedlar	80,000	—
> fyrskeppens reparation, rustning, utläggning och intagning, driftkostnader ävensom dithörande inventariersedlar	87,500	—
> lotsverkets ångfartygs och tjänstefartygs underhåll och komplettering, rustning och driftkostnader ävensom dithörande inventariersedlar	111,000	—
> bidrag till underhåll, komplettering och drift av båtar vid lotsplatser, <i>högst</i>	100,000	—
> bojars och prickars anskaffning, underhåll, utsättning och intagning	68,000	—
> skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för lotsstyrelsen	10,000	—
> hyra för lotsstyrelsens ämbetslokal	9,500	—
> kontorshyor och expenser inom lotsdistrikten	45,000	—
> grundräntor, jordskyld, ersättning för vedbrand	5,000	—
> rese- och traktamentskostnader	30,000	—
> utbildande av personal för gnisttelegrafering	3,500	—
> extra utgifter	35,000	—
> bestridande av Sveriges bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel	1,080	—
> bidrag från Sverige för uppförande och underhåll av en fyr å Kap Guardafui	560	—
> friheter och ersättningar, utgörande i värde efter markegång	409	729,049
Förstärkningsanslag till täckande av uppkommande brister i förestående förslagsanslag, <i>förslagsanslag, högst</i>	—	800,000
Summa kronor	—	1,529,049

Övergångs- och indragningsstaten har på grund av att två befattningshavare avgått ansetts kunna minskas med 1,620 kronor. Denna jämkning har emellertid syntts departementschefen icke behöva föranleda framläggande av förslag till ny stat för riksdagens godkännande, utan har det ansetts vara till fyllest, att minskningen i medelsbehovet iakttages vid förevarande anslags beräkning.

Vidkommande slutligen *pensionsstaten* har en ökning med 6,000 kronor föreslagits av det i densamma upptagna förslagsanslaget till livräntor åt änkor och barn efter befattningshavare vid lotsverket enligt förordningen den 22 oktober 1909. Ifrågavarande ökning föranledes därav, att enligt sagda förordning utgående ersättningar ansetts böra från och med den 1 januari 1921 tillsvidare utgå med 100 procent högre belopp, än de som ursprungligen i förordningen bestämdes. Någon ändring i anslaget för år 1921 har dock icke ifrågasatts.

Den av Kungl. Maj:t till godkännande föreslagna pensionsstaten för lots- och fyrinrättningen samt livräddningsanstalterna är av följande lydelse:

Bestämt anslag.		
Till beredande av understöd åt vissa förutvarande befattningshavare vid lotsverket eller deras änkor och barn		15,000—
Förslagsanslag.		
Till pensionering av lotsstyrelsens och lotsverkets personal i enlighet med bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension	50,000:—	
» pensionering genom flottans pensionskassa av lotsstyrelsens och lotsverkets personal.....	199,000:—	
» livräntor åt änkor och barn efter befattningshavare vid lotsverket enligt förordningen den 22 oktober 1909	12,000:—	261,000—
Summa kronor:		276,000—

Utskottets
yttrande.

Beträffande till en början *avlöningsstaten för lotsstyrelsen* innebär Kungl. Maj:ts föreliggande förslag höjning dels av anvisningen till vikariatsersättning samt arvoden åt amanuenser och andra extra ordinarie tjänstemän, dels ock av anvisningen till arvoden åt tekniska biträden med tillhoppa 10,000 kronor. Det för lotsverket säregna förhållandet, att all avlöning till personalen inom de olika lotsdistrikten, med få undantag, ej uträknas inom vederbörande distrikt utan å lotsstyrelsens kanslibyrå, har — enligt vad av propositionen framgår — med det numera invecklade och arbetskrävande avlöningssätt, som kristiden skapat, föranlett, att lotsstyrelsen endast med svårighet kunde medhinna de regelbundna kvartalsavlöningsarnas utbetalande i rätt tid, samt att det icke kunde undvikas, att en del andra utbetalningar av avlöningsmedel under stundom bleve fördröjda utöver den tidpunkt, inom vilken vederbörande personal med rätta borde kunna förvänta att få emottaga sin avlöning. Ökningen av styrelsens arbetsbörda hänförde sig emellertid icke allenast till avlöningsförhållandena utan omfattade snart sagt alla grenar av styrelsens ämbetsförvaltning, vadan en överbelastning numera föreläge ej blott inom styrelsens kanslibyrå utan jämväl å dess lotsbyrå och fyringenjörkontor. För lättande av denna arbetsbörda har nu föreslagits dels ökning av de tekniska biträdenas antal å fyringenjörkontoret, dels ock anställande av ytterligare extra tjänstemän å styrelsens kansli- och lotsbyråer. Huruvida det avsetts, att å nämnda byråer anställa manlig eller kvinnlig arbetskraft framgår emellertid icke av propositionen. Enligt vad utskottet underhand in-

hämtat, skulle manlig arbetskraft i nuvarande första lönegraden anlitas. Om nödvändigheten härav har utskottet icke blivit övertygat, utan synes det utskottet med hänsyn till beskaffenheten av det arbete, som skulle påvåla de befattningshavare, varom här är fråga, böra tagas under övervägande, huruvida icke kvinnlig eller billigare manlig arbetskraft är tillfyllest. På grund härav och i betraktande av den förlängda tjänstgöringstid, som fastställts att gälla från och med nästkommande år, har utskottet funnit den äskade förhöjningen av ovanberörda anvisningar kunna begränsas till 8,600 kronor och anslagsposten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare sålunda bestämmas till 33,600 kronor. Att riksdagen skulle redan för innevarande år anvisa medel för ändamålet ifråga, har utskottet dock funnit sig icke kunna biträda.

I den för avlöningar till ordinarie tjänstemän hos lotsstyrelsen beräknade anslagsposten 154,800 kronor ingå bland annat avlöningsmedel till en sekreterare, en kamrerare och två fyringenjörer, vilka Kungl. Maj:t föreslagit till uppförande i sextonde lönegraden. Enligt av riksdagen numera fattat beslut skola emellertid bemälda befattningshavare placeras i femtonde lönegraden. I följd härav har utskottet funnit anslagsposten kunna begränsas till 151,000 kronor.

Mot Kungl. Maj:ts förslag ifråga om *avlöningsstaten för befälet vid lotsverket* och *avlöningsstaten för lotspersonalen* har utskottet icke funnit anledning till erinran. Utskottet har sålunda ansett sig böra tillstyrka, att lotsavgifterna höjas med 50 procent samt att, enligt anmärkning 9 till avlöningsstaten för lotspersonalen, utgående arvoden likaledes höjas med samma procent.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om *avlöningsstaten för fyrpersonalen* har utskottet jämväl ansett sig i huvudsak kunna biträda. I ett avseende har utskottet dock funnit sig icke böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag och gäller detta anställande av ytterligare ett fyrbiträde vid Kullens fyrplats. Personalen vid denna plats — för närvarande en fyrmästare, en fyrvaktare och två fyrbiträden, ett ordinarie och ett extra — synes utskottet vara för göromålets behöriga skötande åtminstone tills vidare tillfyllest, och får utskottet sålunda förorda, att de av Kungl. Maj:t till inrättande föreslagna nya fyrbiträdesbefattningarna begränsas till sju. Vid bifall härtill kan den av Kungl. Maj:t föreslagna avlöningsstaten för fyrpersonalen bestämmas till 741,000 kronor.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit ifråga om *omkostnadsstaten för lots- och fyrrinrättningen med livräddningsanstalterna, övergångs- och indragningsstaten* samt *pensionsstaten* har utskottet ansett sig kunna biträda.

Under hänvisning till vad utskottet i sitt utlåtande nr 2 A punkt 4 anfört, får utskottet sålunda hemställa,

att riksdagen må

a) bestämma antalet ordinarie befattningshavare i lotsstyrelsen på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
1 generallotsdirektör	A 3
2 byråchefer	B 20
1 överingenjör.....	B 20
<i>Kanslibyrån.</i>	
1 sekreterare	B 15
1 kamrerare	B 15
1 registrator	B 13
2 revisorer och bokhållare	B 13
1 kassör och bokhållare	B 13
1 kanslibitråde, kvinnligt	C 3
1 kontorsbiträde, kvinnligt.....	C 2
<i>Fyringenjörkontoret.</i>	
2 fyringenjörer	B 15
2 verkmästare.....	B 13
1 materialförvaltare	B 13
1 förste expeditionsvakt	B 3
2 expeditionsvakter.....	B 1

b) med godkännande av vid detta utlåtande följande förslag till avlöningsstater för lotsstyrelsen, för lotspersonalen och för fyrpersonalen samt till omkostnadsstat och pensionsstat för lots- och fyrinrättningen^a med livräddningsanstalterna (Bil. 1—5) i riksstaten för år 1922 öka förslagsanslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna, nu, 3,670,934 kronor med 1,214,180 kronor till 4,885,114 kronor.

c) medgiva, att de i nu gällande, av Kungl. Maj:t den 1 oktober 1914 fastställda taxor å lotsavgifter förutom hemvägsersättning upptagna avgifter må från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, tillsvidare utgå med 50 procents förhöjning;

d) medgiva, att från och med den 1 januari 1921 tillsvidare, intill dess annorlunda kan vara bestämt, den ersättning, varom stadgas i förordningen den 22 oktober 1909 angående ersättning till efterlevande, då någon av lotsverkets betjäning till följd

av tjänstutövning ljustit döden, må — jämväl i de fall, då ersättningen grundar sig på ett av lotsstyrelsen före ingången av år 1921 meddelat beslut och oavsett när skadan, som föranlett dödsfallet, inträffat — efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande utgå med högst 100 procent utöver de belopp, vartill ersättningen må bestämmas enligt de i ovannämnda förordning angivna grunder.

13:o) Uti en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 99, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsdepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att de i nu gällande, av Kungl. Maj:t den 3 juli 1903 för Öresunds södra och norra lotsstationer fastställda taxor å lotsavgifter förutom hemvägsersättning upptagna avgifter må från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämmas, efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande tillsvidare utgå med högst 50 procents förhöjning.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till nyssberörda statsrådsprotokoll.

Utskottet, som icke funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må medgiva, att de i nu gällande, av Kungl. Maj:t den 3 juli 1903 för Öresunds södra och norra lotsstationer fastställda taxor å lotsavgifter förutom hemvägsersättning upptagna avgifter må från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämmas, efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande tillsvidare utgå med högst 50 procents förhöjning.

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att till säkerhetsanstalter för sjöfarten å extra stat för år 1922 bevilja ett reservationsanslag av 542,500 kronor.

Beträffande utredningen i fråga om detta anslagskrav får utskottet hänvisa till sid. 69—87 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål anvisade sistlidet års riksdag å extra

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 6 saml. 10 häft. (Nr 10 A—10 B.) 4

Särskild proposition angående höjning av vissa lotsavgifter.

Säkerhetsanstalter för sjöfarten.

[12.]

stat för år 1921 ett reservationsanslag å 928,000 kronor samt å tilläggsstat för år 1920 ett dylikt anslag å 159,000 kronor.

Det av Kungl. Maj:t till säkerhetsanstalter för sjöfarten å riksstaten för år 1922 äskade beloppet är avsett att användas enligt följande fördelning:

Halva kostnaden för ett nytt fyrskepp för norra Kvarken	kronor	289,500
Nytt boningshus och erforderliga uthus m. m. vid Kullens fyrplats.....	»	60,000
Nybyggnad av hamn för lotsbåtar vid Häfringe, Oxelösunds lotsplats	»	130,000
Upprensning av lotshamnen vid Rönnskär, Lilljungfruns lotsplats	»	40,000
Anordnande av luxbelysning vid Hakens fyr	»	3,000
Förstärkning och förändring av fyrskenen vid Ystads inre och yttre fyrar	»	12,000
Fortsatt införande av undervattenssignalering å fyrskepp m. m.	»	12,000
Fortsatt införande av agabelysning vid fyrar	»	60,000
Om- och tillbyggnad av boningshus samt reparationsarbeten vid Storjungfruns fyrplats	»	36,000
		Summa kronor 642,500.

Förutom det å 1922 års stat begärda beloppet har Kungl. Maj:t för ändamålet ifråga äskat ett anslag å 178,000 kronor å innevarande års tilläggsstat. Detta belopp är avsett att användas på nedanstående sätt:

Inköp av en motorjakt att användas för transporter och såsom logementsfartyg för byggnadsarbetare	kronor	16,000
Bonings- och uthus vid Näskubbens fyrplats	»	10,000
Anskaffning av en motorlotskutter för Brännö lotsplats	»	39,000
Ny utkiksställning av järn vid Oxelösunds lotsplats	»	25,000
Anordnande av fyrbelysning och bortsprängning av grund i Oxelösundet.....	»	25,000
Inköp av fyrskeppet Megrundet	»	30,000
Anskaffning av en kombinerad aga lys- och ljudboj med undervattensklocka jämte förankringsgods	»	33,000
		Summa kronor 178,000.

Vid prövning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag om anvisande av medel å 1922 års riksstat till säkerhetsanstalter för sjöfarten har utskottet funnit de av Kungl. Maj:t framställda anslagskraven vara i huvudsak väl motiverade och sålunda av beskaffenhet att bära bifallas. Endast ett förslag härutinnan har utskottet ansett sig icke kunna biträda. Såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår, har Kungl. Maj:t för uppförande av nytt boningshus och erforderliga uthus m. m. vid Kullens fyrplats äskat ett anslag å 60,000 kronor. Av den till stöd härför lämnade motiveringen har utskottet emellertid icke blivit övertygat om, att ifrågavarande nybyggnadsarbeten äro oundgängligen av behovet påkallade. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om, att utskottet under näst föregående punkt avstyrkt Kungl. Maj:ts förslag om anställande av ytterligare ett ordinarie fyrbiträde å fyrplatsen ifråga.

Beträffande det av Kungl. Maj:t å innevarande års tilläggsstat äskade anslaget har utskottet icke funnit skäl till annan erinran mot detsamma än att utskottet ansett kostnaderna för anskaffning av en motorlotskutter för Brännö lotsplats allt för högt beräknade. Med hänsyn till nedåtgående pris torde dessa kostnader kunna något begränsas och får utskottet förorda att den härför avsedda anslagsposten nedsättes med 9,000 kronor till 30,000 kronor.

Till säkerhetsanstalter för sjöfarten skulle vid bifall till utskottets förslag 169,000 kronor anvisas å 1921 års tilläggsstat och 582,500 kronor å 1922 års stat.

I annat sammanhang återkommande till det å tilläggsstaten för år 1921 äskade anslaget får utskottet sålunda nu hemställa,

att riksdagen må till *säkerhetsanstalter för sjöfarten* å extra stat för år 1922 bevilja ett reservationsanslag av 582,500 kronor.

15:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att *dels* förklara, att nautisk-meteorologiska byrån skall med utgången av år 1921 upphöra, *dels ock*, vid bifall härtill, från och med år 1922 ur riksstaten utesluta de under tionde huvudtiteln nu uppförda ordinarie anslagen å 26,100 kronor till nautisk-meteorologiska byrån och 2,000 kronor till ålderstillägg för personalen vid samma byrå.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 87—115 i åberopade statsrådsprotokollet.

I överensstämmelse med ett av en den 29 oktober 1875 tillsatt kommitté utarbetat förslag inrättades den nautisk-meteorologiska byrån genom beslut av 1877 års riksdag. Instruktion för byrån fastställdes den 7 juni 1878.

Byrån har sedermera erhållit en förnyad instruktion, vilken tillämpats från och med 1908 års ingång.

Byråns allmänna ändamål hava i instruktionen angivits sålunda:

a) att mot den ersättning, som av Kungl. Maj:t fastställles, undersöka fartygslanternor, kompasser och övriga nautiska instrument, såväl i Stockholm som vid byråns kontrollstationer, samt att över de undersökta lanternorna och instrumenten föra journaler och utfärda certifikat, utvisande deras egenskaper;

b) att anställa och bearbeta regelbundet återkommande magnetiska rekognosceringar utefter landets kuster;

c) att utöva uppsikten över och handhava vården av vid rikets kuster anordnade vattenhöjdmättningsstationer samt, jämlikt föreskrifterna i nådiga brevet den 21 april 1886, tillsynen över sex vattenhöjdmättningspeglar och vid desamma anställda observationer;

d) att samla och i den utsträckning, som kan finnas lämplig, bearbeta meteorologiska iakttagelser, anställda ombord å svenska fartyg;

e) att utöva inseendet över och bearbeta meteorologiska och hydrografiska iakttagelser, anställda å de under byrån lydande stationerna; samt

i) att söka gagna sjöfarten genom att i mån av tillgång dels anskaffa och för sjöfarande förevisa även andra instrument än rent meteorologiska, dels anskaffa och hålla tillgängliga böcker och kartor, som äro av vikt i nautiskt och meteorologiskt hänseende, dels ock söka väcka och underhålla fartygsbefälhavares och redares intresse för samlandet av meteorologiska och hydrografiska iakttagelser och av sådana upplysningar, som kunna vara av vikt för navigationen å såväl världshaven som Sverige närmast omgivande farvatten, och i sådant syfte bland sjöfarande sprida meteorologiska och hydrografiska underrättelser och kännedom om de resultat, som vunnits av de hithörande frågor behandlande vetenskaperna.

I avseende å observationsjournaler, förda å fartyg under resor på avlägsna farvatten, tillhör det byrån att, efter företagen granskning för utrönande av observationernas användbarhet, varvid tillika utdrag bör göras av sådant, som kan vara av allmänt intresse för sjöfarten och därför bör sjökartverket omedelbart delgivas, skyndsamt avsända desamma

till utländskt institut, som förklarar sig villigt att dem bearbeta, så vitt ej observationerna finnas böra på annat sätt användas.

I avseende å övriga, under b), c) och e) omtalade observationer åligger det byrån att snarast möjligt låta verkställa erforderliga reduktioner och beräkningar för att i årliga publikationer offentliggöra dem till allmänhetens och vetenskapens tjänst.

Byrån åligger i övrigt att noga uppmärksamma de magnetiska företeelserna å järn- och andra fartyg samt nya kompasskonstruktioner och metoder för undersökning av fartygskompassers egenskaper och deviation och för kompassers kompensering; att jämväl med uppmärksamhet följa den nautiska meteorologiens utveckling och för detta ändamål sätta sig i förbindelse med utländska institutioner, som hava med byråns likartad verksamhet, samt att taga del av meteorologiska centralanstaltens arbeten; och slutligen att åt sjöfarande, vilka föra och förbinda sig att till byrån insända meteorologiska dagböcker, såsom lån tillhandahålla justerade instrument eller kostnadsfritt utföra jämförelser mellan deras egna instrument och byråns normalinstrument.

Särskilt tillkommer det byrån:

att, då sådant påfordras, biträda vid kompassväsendets ordnande på flottans fartyg, vid anskaffning och undersökning för flottans räkning av kompasser och andra nautiska instrument och vid fartygs magnetiska undersökning;

att av sådana undersökningars resultat beräkna de magnetiska konstanterna för kompassernas uppställningsplatser på de särskilda fartygen och däröver föra anteckningar samt delgiva dem vederbörande myndigheter; och

att såväl åt flottan som åt lotsverket utföra jämförelser mellan deras meteorologiska instrument och byråns normalinstrument och över dessa jämförelser föra särskild dagbok.

Byrån skall jämväl tillhandagå offentlig myndighet, som därom gör framställning, med upplysningar, meddelanden och utlåtanden, som inom omfånget av byråns verksamhet av densamma kunna lämnas.

Av dessa uppgifter har utövändet av den ovan under c) omförmälta tillsynen över sex vattenhöjdmättningspeglar och vid desamma anställda observationer från och med år 1919 övertagits av statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, som nämnda år trädde i funktion.

Byråns ordinarie personal utgöres av en föreståndare, som är byråns chef, en assistent samt ett ombud vid var och en av byråns agenturer i Göteborg, Malmö, Kalmar och Sundsvall, tillika föreståndare för den

med agenturen förenade kontrollstationen. Dessutom är sedan år 1913 vid byrån anställd en extra assistent.

Det ordinarie anslaget till byrån, vilket anslag av 1907 års riksdag bestämdes till 24,000 kronor, utgör numera 26,100 kronor, fördelat i ett bestämt anslag å 10,000 kronor och ett reservationsanslag å 16,100 kronor.

Det bestämda anslaget å 10,000 kronor innefattar avlöningarna till den ordinarie personalen. För föreståndaren är sålunda i staten uppförd en avlöning av 5,000 kronor, därav lön 4,000 kronor och tjänstgöringspenningar 1,000 kronor. Assistenten åtnjuter ett arvode av 3,000 kronor. Till såväl föreståndaren som assistenten utgå två ålderstilllägg, vardera å 500 kronor, efter 5, respektive 10 års tjänstgöring. För ombuden äro i staten upptagna arvoden av 500 kronor för en var av dem; och erhålla de dessutom en fjärdedel av de avgifter, som vid den agentur, de förestå, inflyta för verkställda undersökningar av nautiska instrument och skeppslanternor samt för utfärdade certifikat.

Reservationsanslaget är avsett till premier och gratifikationer, expenser, inköp och underhåll av instrument för byrån och agenturerna, magnetiska rekognosceringar, publikationer m. m.

Dessutom har riksdagen sedan år 1912 till uppehållande av byråns verksamhet årligen på extra stat beviljat anslag, uppgående för innevarande år till sammanlagt 13,100 kronor. Härav utgå 3,000 kronor till den extra assistenten, 1,000 kronor såsom personlig arvodesförhöjning till den person, som uppehåller den ordinarie assistentbefattningen, samt återstoden såsom tillfällig löneförbättring åt byråns personal, förhöjda arvoden åt vissa kontrollstationsföreståndare och till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget. Av anslaget till tillfällig löneförbättring åt byråns personal åtnjuter föreståndaren 600 kronor samt vardera assistenten 900 kronor. De förhöjda arvoden å vissa kontrollstationsföreståndare utgöras av 2,500 respektive 1,500 kronor till kontrollstationsföreståndaren i Göteborg respektive Malmö.

Summan av anslagen till byrån uppgår alltså till 39,200 kronor.

I proposition nr 333 till 1918 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att antaga ny avlöningsstat för byrån m. m.

Nämnda avlöningsstat upptog förutom föreståndaren, för vilken skulle utgå en begynnelseavlöning av 7,500 kronor, en förste byråassistent med begynnelseavlöning av 5,800 kronor och en byråassistent med begynnelseavlöning av 4,000 kronor. I staten ingingo, bland annat,

arvoden till ombuden vid byråns agenturer i Göteborg, Malmö, Kalmar och Sundsvall med 500 kronor för en var av dem. Vidare föreslogs höjningar av vissa i det ordinarie reservationsanslaget ingående anslagsposter ävensom uppförande i den ordinarie staten av ett förslagsanslag, högst 2,800 kronor, till biträden.

Den sålunda framlagda staten för byrån slutade å ett sammanlagt belopp av 40,900 kronor.

I förutnämnda proposition föreslogs därjämte, att riksdagen skulle på extra stat för år 1919 bevilja ett förslagsanslag, högst 9,000 kronor, varav 4,000 kronor avsågos till förhöjda arvoden åt kontrollstationsföreståndarna i Göteborg och Malmö, samt 5,000 kronor till ersättningar åt auktoriserade kompassjusterare i vissa av rikets sjöhamnar.

I samband med förenämnda proposition upptog 1918 års riksdag till behandling en inom andra kammaren väckt motion (nr 400), vari motionären, herr Thore, hemställt, att riksdagen måtte avslå propositionen i det skick denna föreläge samt hos Kungl. Maj:t anhålla om ny utredning av ärendet med beaktande av de synpunkter, som i motionen blivit framlagda.

I berörda motion ifrågasattes, att nautisk-meteorologiska byråns arbetsuppgifter lämpligen skulle kunna övertagas av andra myndigheter eller institutioner. Den del av byråns verksamhet, som omfattade kontroll å nautiska instrument, borde sålunda inordnas under kommerskollegii fartygsinspektionsavdelning. Om instrumentkontrollen överfördes från nautisk-meteorologiska byrån till fartygsinspektionen, återstode hos byrån en del andra mindre och från varandra skilda göromål. Att upprätthålla byrån som en särskild institution för dessa göromåls bestridande torde knappast vara nödvändigt, särskilt som den återstående verksamheten utan olägenhet kunde fördelas på andra institutioner. Sålunda kunde de jordmagnetiska arbetena överföras till sjökarteverket, uppsikten över vattenhöjdmättningsstationerna till hydrografiska byrån och de rent nautisk-meteorologiska uppgifterna till det oceanografiska institutet eller den projekterade meteorologiska anstalten i Göteborg.

Slutligen framhöll motionären, att kompassjusteringen icke borde, såsom i propositionen avsåges, förstatligas.

I skrivelse (nr 5 A) den 21 juni 1918 yttrade riksdagen, bland annat, att riksdagen funnit vad motionären i förenämnda motion anfört vara värt beaktande, och hade riksdagen ansett, att utredning i av motionären angivet syfte borde komma till stånd. Vid sådant förhål-

lande hade riksdagen icke funnit sig böra biträda det av Kungl. Maj:t framlagda omorganisationsförslaget.

I stället beviljade riksdagen, förutom det ordinarie anslaget till byrån till oförändrat belopp och anslag till arvode åt extra assistenten, på extra stat de ovan omförmälda anslagen till tillfällig löneförbättring åt personalen vid byrån och till förhöjda arvoden åt kontrollstationsföreståndarna i Göteborg och Malmö.

Därjämte anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om förnyad utredning i ärendet med beaktande därvid av de i ovanberörda motion angivna synpunkter samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Det framställda förslaget om arvoden åt auktoriserade kompassjusterare i vissa sjöhamnar hade riksdagen för det dåvarande icke ansett sig kunna bifalla.

Vid anmälan av förevarande fråga har departementschefen efter samråd med cheferna för försvars- och jordbruksdepartementen anfört följande:

»Enligt det utdrag av statsrådsprotokollet, som bilades ovannämnda proposition nr 333 till 1918 års riksdag angående anslag till nautisk-meteorologiska byrån m. m., anförde vederbörande departementschef vid föredragning inför Kungl. Maj:t av nämnda fråga, att det av den då i ärendet verkställda utredningen med all tydlighet framginge, att byråns ordinarie arbetskrafter icke stode i rimligt förhållande till de göromål, som då påvilade byrån. Frågan rörande en omorganisation av byrån syntes departementschefen därför icke längre kunna undanskjutas utan att fara uppstode, att denna statsinstitution icke skulle mäka att på behörigt sätt fylla sina mångskiftande uppgifter.

Den ytterligare utredning, för vilken nautisk-meteorologiska byråns organisation och verksamhet på begäran av 1918 års riksdag nu blivit föremål, har med än större skärpa framhävt otillräckligheten av byråns personal och av de anslag, som för närvarande utgå till uppehållande av dess verksamhet, och får jag, utöver vad ovan anförts, i sådant avseende hänvisa till handlingarna i ärendet. Det synes tydligt, att den utrustning beträffande personal och organisation, som vid byråns omreglering år 1907 tilldelades densamma, redan från början var knappt tilltagen, och att de ökningar i dessa hänseenden, som sedermera skett, begränsats till det allra nödortfugaste. Med hänsyn härtill har byrån nödgats att på ett beklagligt sätt inskränka eller åsidosätta betydelse-

fulla delar av sina arbetsuppgifter. Sålunda hava de jordmagnetiska undersökningarna och bearbetningen av dessas resultat måst bedrivas i högst väsentligen reducerad skala, vilket förhållande varit ägnat att i hög grad minska värdet av hithörande arbete. Bearbetandet av de meteorologiska och hydrografiska observationerna har icke medhunnits i önskvärd och jämväl avsedd utsträckning liksom ej heller offentliggörandet av desamma och av resultaten utav det jordmagnetiska arbetet till allmänhetens och vetenskapens tjänst. Men även för den begränsade omfattning, vari byråns verksamhet bedrives, torde dess resurser vara alltför knappa. Det synes mig därför vara oundgängligen av nöden att utan vidare dröjsmål genomföra sådana ändringar i organisationen av arbetet inom nautisk-meteorologiska byråns verksamhetsområde, som äro ägnade att göra denna organisation bättre lämpad att motsvara de krav, vilka ur såväl praktisk som vetenskaplig synpunkt kunna och böra ställas därpå.

För en dylik snar omorganisation talar ock ett annat skäl. Det lär nämligen få anses obilligt, att byråns hittillsvarande personal längre skall nödgas undvara de förmåner, som en mera fast anställning och därmed följande lönereglering av mera definitiv art innebära. Ett dylikt förhållande torde te sig än obilligare för denna personal i belysningen av den omständigheten, att andra statstjänstemän med likartad utbildning inom närliggande arbetsområden redan åtnjuta ifrågavarande förmåner. Jag åsyftar härvid närmast meteorologisk-hydrografiska anstaltens personal. Men en dylik reglering av anställnings- och avlöningsförhållandena för nu ifrågavarande personal kan givetvis icke tänkas bliva genomförd, innan organisationen av arbetet inom byråns verksamhetsområde definitivt fastställts.

Vad då angår frågan, om denna omorganisation skall genomföras inom ramen av den bestående särskilda institutionen eller byrån upplösas och dess arbetsuppgifter fördelas på en eller flera andra institutioner med närliggande, mer eller mindre likartade arbetsområden, synes mig den verkställda utredningen giva ett bestämt utslag till förmån för det senare alternativet. De uttalanden, som till förmån för sistnämnda alternativ gjorts av de sakkunniga för utredning i fråga om förläggande till Göteborg av en avdelning av statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, synas mig så klara och uttömmande, att det icke torde vara erforderligt att här närmare utveckla de fördelar i organisatoriskt och andra hänseenden, som stå att vinna genom en omläggning i antydd riktning av den vid nautisk-meteorologiska byrån nu bedrivna verksamheten. Jag anser detta så mycket mindre vara nödvändigt, som

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 6 saml. 10 häft. (Nr 10 A—10 B.) 5

även de övriga i ämnet hörda myndigheterna — med undantag endast av t. f. föreståndaren för byrån — mer eller mindre uttryckligt uttalat sig för samma alternativ. Påpekas må blott, att härvidlag göra sig gällande enahanda principiella synpunkter, som lågo till grund för statsmakternas beslut om sammanslagningen av statens meteorologiska centralanstalt och hydrografiska byrån till den nuvarande statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.

Utredningen i ärendet har också bibragt mig den uppfattningen, att den fördelning å andra institutioner av nautisk-meteorologiska byråns arbetsuppgifter, varom förslag framlagts av nyssberörda sakkunniga, är lämpligt avvägd och den bästa möjliga under nuvarande förhållanden. Någon närmare motivering för denna min uppfattning torde icke finnas behöflig, då en dylik i huvudsak endast skulle innebära ett upprepande av de utförligt angivna skäl, som av de sakkunniga åberopats till stöd för deras förslag. Ej heller anser jag mig behöva ingå i närmare bemötande av den kritik, som t. f. föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån i sin ovannämnda skrivelse den 30 september 1920 riktat mot ifrågavarande förslag. De olägenheter, vilka här sägas bliva en följd av förslagets genomförande, torde i vissa fall lätt kunna undanröjas och under alla förhållanden få anses vara försvinnande små i jämförelse med fördelarna.

Beträffande detaljerna i förslaget vill jag uttryckligen framhålla, att jag, i likhet med de sakkunniga och styrelsen för meteorologisk-hydrografiska anstalten, förordar förläggandet av den jordmagnetiska uppgiften till sjökarteverket allenast såsom ett provisorium i avvaktan på inrättandet av en särskild statsanstalt för verkställande av en fullständig jordmagnetisk undersökning av vårt land och närgränsande farvatten. I varje fall torde det vara ställt utom tvivel, att det arbete, som under provisorietiden bör utföras på ifrågavarande område, kan omhänderväras lika väl av sjökarteverket som av nautisk-meteorologiska byrån samt att det sålunda icke finnes någon anledning att endast i och för detta arbete bibehålla byrån såsom en självständig institution.

Vad angår den ekonomiska sidan av saken, är summan av de utav chefen för sjökarteverket, styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt och svenska hydrografisk-biologiska kommissionen beräknade anslagsbeloppen till täckande av kostnaderna för institutionernas befattning med dem enligt förslaget tillkommande nya arbetsuppgifter — även efter de jämkningar, som, enligt vad cheferna för försvars- och jordbruksdepartementen upplyst, ansetts böra göras i dessa anslagsbelopp — högst väsentligt mycket större än de för närvarande utgående

anslagen till uppehållande av nautisk-meteorologiska byråns verksamhet. Med hänsyn till den ovan påvisade absoluta otillräckligheten av de nu utgående anslagen till nämnda byrå vore emellertid — såsom även av t. f. föreståndaren för byrån framhålles — en motsvarande anslagsökning ofrånkomlig, även om byrån alltjämt bibehölles för fyllandet av här ifrågasatt arbetsuppgifter. Icke heller ur ekonomisk synpunkt torde därför betänklighet behöva hysas mot den ifrågasatta överflyttningen av nautisk-meteorologiska byråns arbetsuppgifter å andra institutioner.

Slutligen må nämnas, att lösningen av förevarande organisationsfråga underlättas av den omständigheten, att båda de på ordinarie stat uppförda befattningarna vid nautisk-meteorologiska byrån äro tillsatta allenast medelst förordnande tillsvidare. Att de nuvarande tjänstemännen vid byrån, därest de så önska, böra beredas anställning inom någon av de institutioner, som skulle övertaga byråns arbetsuppgifter, är å andra sidan alldeles uppenbart.

Vid bifall till vad här ovan ifrågasatts rörande nautisk-meteorologiska byråns upphörande från och med ingången av år 1922, torde t. f. föreståndarens framställning om vissa ytterligare anslag till byrån för innevarande år icke böra föranleda någon åtgärd.

Framställning om erforderliga anslagsökningar till de institutioner, som från och med år 1922 skulle övertaga nautisk-meteorologiska byråns arbetsuppgifter, har, vad angår statens meteorologisk-hydrografiska anstalt och svenska hydrografisk-biologiska kommissionen, förut i dag gjorts av chefen för jordbruksdepartementet och kommer, vad beträffar sjökartverket, senare att göras av chefen för försvarsdepartementet.»

Utskottet, som i detta sammanhang allenast haft att yttra sig om nautisk-meteorologiska byråns upphörande, har icke funnit anledning till erinran mot förslaget härutinnan och hemställer alltså,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må

a) förklara, att nautisk-meteorologiska byrån skall med utgången av år 1921 upphöra, samt

b) vid bifall härtill, från och med år 1922 ur riksstaten utesluta de under tionde huvudtiteln nu uppförda ordinarie anslagen å 26,100 kronor till nautisk-meteorologiska byrån och 2,000 kronor till ålderstillägg för personalen vid samma byrå.

Patent- och
registrerings-
verket.
[14.]

16:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att
dels godkänna följande stat för patent- och registreringsverket att
tillämpas från och med år 1922:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis beräk- nade till	kronor 515,700
Vikariatsersättningar samt avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsvis beräknade till	» 138,000
Renskrivning och skrivmaterialier, postavgifter, hyror, bränsle, lyse, renhållning och städning samt in- ventariers anskaffande och underhåll m. m., för- slagsvis beräknat till	» 105,000
Böcker och tidskrifter, tryckning och bindningskostna- der, kungörelser och publikationer m. m., efter av- drag av influtna prenumerationsavgifter och dylikt, förslagsvis beräknat till	» 200,000
Återställda registreringsavgifter, förslagsvis beräknade till	» 15,000
Bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, förslagsvis beräknat till	» 1,600
Pensioner åt avskedade tjänstemän, förslagsvis beräk- nade till	» 1,840
<i>Reservationsanslag</i> kronor 977,140,	

dels ock, vid bifall härtill, höja det ordinarie reservationsanslaget
till upprätthållande av patent- och registreringsverket, nu 777,600 kronor,
med 199,540 kronor till 977,140 kronor
att av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel
direkt utgå.

Utskottets
yttrande.

Vid prövning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet
funnit sig böra i huvudsak biträda detsamma.

I den för avlöningar till ordinarie tjänstemän avsedda anslags-
posten å 515,700 kronor ingå emellertid avlöningsmedel till fem förste
byråingenjörer, en bibliotekarie och en sekreterare, vilka Kungl. Maj:t
föreslagit till uppförande i sextonde lönegraden. Enligt riksdagens
numera fattade beslut skola ifrågakvarande befattningshavare placeras i
femtende lönegraden, i följd varav utskottet funnit anslagsposten kunna
begränsas till 509,000 kronor.

De för renskrivning och skrivmaterialier m. m. samt böcker och tidskrifter m. m. upptagna anslagsposterna å respektive 105,000 och 200,000 kronor har utskottet icke kunnat undgå att finna allt för högt beräknade. Utskottet, som emellertid ansett sig icke böra nu föreslå en nedsättning av desamma, förutsätter dock, att posterna ifråga till ett kommande år i avsevärd mån begränsas. Under hänvisning till den framställning om statslån åt patent- och registreringsverket, som förekommer i propositionen angående 1921 års tilläggsstat, finner sig utskottet böra särskilt framhålla angelägenheten av, att i verkets administration all nödig sparsamhet iakttages och att varje överflödig utgift undvikas.

Under hänvisning till vad utskottet i sitt utlåtande nr 2 A punkt 4 anført, får utskottet alltså hemställa

att riksdagen må

a) bestämma antalet befattningshavare å ordinarie stat i patent- och registreringsverket på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
1 generaldirektör	A 3 .
6 byråchefer	B 20
19 byrådirektörer	B 18
5 förste byråingenjörer	B 15
1 bibliotekarie	B 15
1 sekreterare	B 15
5 byråingenjörer	B 13
1 kassör och räkenskapsförare	B 13
1 registrator	B 13
1 föreståndare för granskning av varumärken	B 13
4 notarier	B 13
6 kanslibiträden, kvinnliga	C 3
17 kontorsbiträden, kvinnliga	C 2
1 förste expeditionsvakt	B 3
5 expeditionsvakter	B 1

b) godkänna följande stat för patent- och registreringsverket att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis beräknade till	kronor 509,000
Vikariatsersättningar samt avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsvis beräknade till	» 138,000
Renskrivning och skrivmaterialier, postavgifter, hyror, bränsle, lyse, renhållning och städning samt inventariers anskaffande och underhåll m. m., förslagsvis beräknat till	» 105,000
Böcker och tidskrifter, tryckning och bindningskostnader, kungörelser och publikationer m. m., efter avdrag av influtna prenumerationsavgifter och dylikt, förslagsvis beräknat till	» 200,000
Återställda registreringsavgifter, förslagsvis beräknade till	» 15,000
Bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, förslagsvis beräknat till	» 1,600
Pensioner åt avskedade tjänstemän, förslagsvis beräknade till	» 1,840

Reservationsanslag kronor 970,440,

c) vid bifall härtill höja det ordinarie reservationsanslaget till *upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet*, nu 777,600 kronor, med 192,840 kronor till 970,440 kronor

att av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel direkt utgå.

Kostnader, som föranledas av överståthållarämbetets och länsstyrelsernas befattning med vissa slag av registrering.

17:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15) att till bestridande av kostnaderna för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna åliggande befattning med registreringar och anmälningar till förenings-, försäkrings- och handelsregistren å extra stat för år 1922

anvisa ett förslagsanslag av 4,000 kronor ävensom medgiva, att de till nämnda myndigheter inflytande avgifter för sådana registreringar och anmälningar må tillföras detta anslag såsom särskilda uppbördsmedel.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 118—119 i statsrådsprotokollet.

Enligt de av Kungl. Maj:t den 30 december 1910 godkända grunder för förändrad uppställning av riksstaten skulle avgifter, som inflöte till de lokala registreringsmyndigheterna, överståthållarämbetet och länsstyrelserna, och vore avsedda för bestridande av kostnaderna för de av dessa myndigheter omhändertagna registreringar och kungöranden om anmälningar till förenings-, försäkrings- och handelsregistren, icke vidare, såsom dittills, sammanföras med de avgifter, som inflöte till patent- och registreringsverket och avsåge uppehållet av dess verksamhet. I enlighet med planen för budgetomläggningen skulle efter 1912 års ingång de registreringsavgifter, som inflöte hos överståthållarämbetet och länsstyrelserna, samt de utgifter, som i anledning av denna registreringsverksamhet uppkomme hos nämnda myndigheter, behandlas sålunda, att utgifterna skulle avföras å det förslagsanslag, som bleve i riksstaten för ändamålet anvisat, och de inflytande avgifterna tillföras samma förslagsanslag såsom särskilda uppbördsmedel.

I anslutning till ovannämnda beräkning har riksdagen å extra stat för vart och ett av åren 1912—1921 anvisat ett förslagsanslag av 4,000 kronor till bestridande av kostnaderna för den nämnda myndigheter åliggande befattning med registreringar och anmälningar till förenings-, försäkrings- och handelsregistren, varjämte riksdagen medgivit, att de till myndigheterna inflytande avgifterna för dylika registreringar och anmälningar finge tillföras detta anslag såsom särskilda uppbördsmedel.

Då det nuvarande anslaget å 4,000 kronor icke räckt till för bestridande av de med detsamma avsedda utgifter, har statskontoret hos Kungl. Maj:t hemställt om förhöjning med 100 procent av de vid anmälningar till handels- och föreningsregistren utgående avgifter, under uttalande tillika, att, om avgifterna bleve höjda på sätt som föreslagits, någon ändring i anslagets nuvarande belopp icke behövde ifrågasättas.

I två den 11 oktober 1920 utfärdade kungörelser (Svensk författningssamling nr 802 och 803) har Kungl. Maj:t funnit gott förordna i enlighet med den av statskontoret sålunda gjorda framställningen.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot det av Kungl. Maj:t under förevarande punkt äskade anslagsbeloppet samt funnit den av Kungl. Maj:t vidtagna förhöjningen av de vid anmälningar till handels- och föreningsregistren utgående avgifterna motiverad, får alltså hemställa,

att riksdagen må

a) till *bestridande av kostnaderna för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna åliggande befattning med registreringar och anmälningar till förenings-, försäkrings- och handelsregistren* å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 4,000 kronor;

b) medgiva, att de till nämnda myndigheter inflytande avgifter för sådana registreringar och anmälningar må tillföras detta anslag såsom särskilda uppbördsmedel.

Försäkrings-
inspektionen.
[16.]

18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att *dels* godkänna följande stat för försäkringsinspektionen att tillämpas från och med år 1922:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis beräknade till	kronor	70,900
Arvoden å 3,000 kronor till två ledamöter	»	6,000
Till vikariatsersättning, avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., förslagsvis beräknat till	»	50,000
Avlöning åt en å övergångsstat uppförd registrator	»	6,400.

Reservationsanslag kronor 133,300,

dels, vid bifall härtill, höja det ordinarie reservationsanslaget till upprätthållande av försäkringsinspektionens verksamhet, nu 85,200 kronor, med 48,100 kronor till 133,300 kronor, att av bidrag till försäkringsinspektionen direkt utgå,

dels ock förklara, att, så länge den å övergångsstat uppförde registratorn hos försäkringsinspektionen kvarstår å samma övergångsstat, den för inspektionen avsedda kvinnliga kontorsskrivarebefattningen ej må tillsättas; skolandet under tiden den för denna kontorsskrivarebefattning avsedda lön besparas.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 120—123 i statsrådsprotokollet.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna förhöjningen av förevarande anslag är föranledd dels av den beslutade löneregleringen för befattningshavare i statsdepartement och centrala ämbetsverk, dels ock av att det i staten för försäkringsinspektionen uppförda förslagsanslaget till vikariatsersättningar m. m. visat sig otillräckligt.

I ovannämnda för avlöningar till ordinarie tjänstemän hos försäkringsinspektionen avsedda anslagspost å 70,900 kronor ingå bland annat avlöningsmedel till en förste aktuarie och två förste revisorer, vilka Kungl. Maj:t föreslagit till uppförande i 16:de lönegraden. Enligt riksdagens numera fattade beslut skola emellertid ifrågavarande befattningshavare placeras i 15:de lönegraden, i följd varav utskottet funnit berörda anslagspost kunna nedsättas med 2,900 kronor till 68,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Vad Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit har utskottet funnit sig böra biträda. Utskottet har visserligen ansett det kunna ifrågasättas, huruvida icke den av Kungl. Maj:t äskade förhöjningen av anslaget till vikariatsersättningar m. m. bort kunna något begränsas, men har utskottet efter övervägande funnit sig icke böra föreslå någon nedsättning av anslaget i fråga.

Under åberopande av vad utskottet i sitt utlåtande nr 2 A, punkt 4, anfört, får utskottet sålunda hemställa,

att riksdagen må

a) bestämma antalet ordinarie befattningshavare hos försäkringsinspektionen på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
1 överdirektör	A 2
1 ledamot och byrådirektör	B 18
1 förste aktuarie	B 15
2 förste revisorer	B 15
1 revisor	B 13
1 kontorsskrivare, kvinnlig	C 5
1 kanslibiträde, kvinnligt	C 3
1 expeditivsvakt	B 1

b) godkänna följande stat för försäkringsinspektionen att tillämpas från och med år 1922:

Stat.	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis beräknade till	kronor 68,000
Arvodet å 3,000 kronor till två ledamöter	» 6,000
Till vikariatsersättning, avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, resekostnads- och trakamentsersättningar m. m., förslagsvis beräknat till	» 50,000
Avlöning åt en å övergångsstat uppförd registrator	» 6,400

Reservationsanslag kronor 130,400,

c) i riksstaten för år 1922 höja det ordinarie reservationsanslaget till *upprätthållande av försäkringsinspektionens verksamhet*, nu 85,200 kronor, med 45,200 kronor till 130,400 kronor, att av bidrag till försäkringsinspektionen direkt utgå, samt

d) förklara, att, så länge den å övergångsstat uppförde registratorn hos försäkringsinspektionen kvarstår å samma övergångsstat, den för inspektionen avsedda kvinnliga kontorsskrivarebefattningen ej må tillsättas; skolande under tiden den för denna kontorsskrivarebefattning avsedda lön besparas.

Statens provningsanstalt.
[17.]

19:0) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) *dels* medgiva,

att å statens provningsanstalts avlöningsstat må från och med år 1922 uppföras ytterligare en förste avdelningsingenjör med avlöning av 5,800 kronor, därav lön 3,600 kronor, tjänstgöringspenningar 1,800 kronor och ortstillägg 400 kronor, samt att nämnde befattningshavare må kunna tilldelas ålderstillägg efter enahanda grunder, som gälla för övriga befattningshavare av motsvarande avlöningsgrad i statens provningsanstalt,

dels förklara,

att berörda ålderstillägg skola utgå av det å utgiftsstaten för statens provningsanstalt uppförda anslaget till ålderstillägg, samt

att för ifrågavarande befattningshavare skola bliva gällande de villkor och bestämmelser, som för åtnjutande av fastställda avlöningsförmåner gälla för motsvarande befattningshavare i statens provningsanstalt,

dels höja det i avlöningsstaten för statens provningsanstalt upptagna anslaget till ålderstillägg med 100 kronor eller från 2,000 kronor till 2,100 kronor,

dels fastställa följande nya omkostnadsstat för statens provningsanstalt att gälla från och med år 1922:

Omkostnadsstat:

Till gas och elektrisk ström, förslagsanslag	kronor	12,000
» värme, förslagsanslag	»	25,000
» inventarier och inventariers underhåll, förslagsanslag, högst	»	10,000
» bibliotek, förslagsanslag, högst	»	3,000
» glasvaror, förslagsanslag	»	5,000
» tillfälliga biträden, tjänsteresor m. m., förslagsanslag,	»	30,000
» laboratorieutensilier, kemikalier, materialier, förbrukningsartiklar, provningsanordningar, m. m., förslagsanslag	»	24,000
» expenser, förslagsanslag.....	»	12,000
» försäkring av byggnader och utrustning, underhåll av tomten m. m., förslagsanslag.....	»	3,000

Summa kronor 124,000,

dels ock, vid bifall till vad sålunda föreslagits, höja det ordinarie förslagsanslaget till upprätthållande av provningsanstaltens verksamhet, nu utgörande 279,050 kronor, med 25,900 kronor till 304,950 kronor, att i första hand av inkomster av statens provningsanstalt direkt utgå.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 124—130 i statsrådsprotokollet.

Till förstärkning av det i omkostnadsstaten för statens provningsanstalt upptagna anslaget till expenser m. m. har Kungl. Maj:t å 1921 års tilläggsstat äskat ett förslagsanslag, högst, å 9,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag i vad detsamma avser anställande av en förste avdelningsingenjör å den byggnadstekniska avdelningen hos statens provningsanstalt har utskottet funnit sig böra biträda.

*Utskottets
yttrande.*

Vad däremot angår den av Kungl. Maj:t till godkännande framlagda omkostnadsstaten har utskottet icke kunnat undgå att finna vissa å densamma upptagna anslagsposter alltför högt beräknade, och gäller detta i all synnerhet de för värme, tillfälliga biträden, tjänsteresor m. m. och laboratorieutensilier m. m. avsedda posterna. Utskottet, som ansett dessa kunna begränsas till resp. 20,000, 25,000 och 20,000 kronor, får sålunda förorda, att provningsanstaltens omkostnadsstat bestämmes till 110,000 kronor.

Utskottet, som i övrigt icke funnit skäl till erinran mot vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får alltså nu beträffande 1922 års stat hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva,

att å statens provningsanstalts avlöningsstat må från och med år 1922 uppföras ytterligare en förste avdelningsingenjör med avlöning av 5,800 kronor, därav lön 3,600 kronor, tjänstgöringspenningar 1,800 kronor och ortstillägg 400 kronor, samt

att nämnde befattningshavare må kunna tilldelas ålderstillägg efter enahanda grunder, som gälla för övriga befattningshavare av motsvarande avlöningsgrad i statens provningsanstalt,

b) förklara,

att berörda ålderstillägg skola utgå av det å utgiftsstaten för statens provningsanstalt uppförda anslaget till ålderstillägg, samt

att för ifrågavarande befattningshavare skola bliva gällande de villkor och bestämmelser, som för åtnjutande av fastställda avlöningsförmåner gälla för motsvarande befattningshavare i statens provningsanstalt,

c) höja det i avlöningsstaten för statens provningsanstalt upptagna anslaget till ålderstillägg med 100 kronor eller från 2,000 kronor till 2,100 kronor,

d) fastställa följande nya omkostnadsstat för statens provningsanstalt att gälla från och med år 1922:

Omkostnadsstat:

Till gas och elektrisk ström, förslagsanslag	kronor 12,000
» värme, förslagsanslag	» 20,000
» inventarier och inventariers underhåll, förslagsanslag, högst	» 10,000
» bibliotek, förslagsanslag, högst	» 3,000
» glasvaror, förslagsanslag	» 5,000
» tillfälliga biträden, tjänsteresor m. m., förslagsanslag	» 25,000
» laboratorieutensilier, kemikalier, materialier, förbrukningsartiklar, provningsanordningar, m. m., förslagsanslag	» 20,000
» expenser, förslagsanslag,	» 12,000
» försäkring av byggnader och utrustning, underhåll av tomten m.m., förslagsanslag	» 3,000

Summa kronor 110,000,

e) vid bifall till vad sålunda föreslagits, höja det ordinarie förslagsanslaget till *upprätthållande av provningsanstaltens verksamhet*, nu utgörande 279,050 kronor, med 11,900 kronor till 290,950 kronor,

att i första hand av inkomster av statens provningsanstalt direkt utgå.

20:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att till fortsatt utrustning av statens provningsanstalt med tekniska hjälpmedel å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

Fortsatt utrustning av statens provningsanstalt.
[18.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 131—134 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål har Kungl. Maj:t å tilläggsstat för år 1921 äskat ett anslag å enahanda belopp, som det för år 1922 begärda.

Utskottets yttrande.

Utskottet, som funnit sig böra tillstyrka anvisandet av de utav Kungl. Maj:t äskade beloppen, får alltså nu beträffande 1922 års stat hemställa,

att riksdagen må till *fortsatt utrustning av statens provningsanstalt med tekniska hjälpmedel* å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

Handel och sjöfart.

Bidrag till underhållande av handelshögskolan i Stockholm.
[19.]

21:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att, under förutsättning att verksamheten vid handelshögskolan i Stockholm fortsättes efter i huvudsak den nu följda plan, såsom bidrag till underhållande av samma skola på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 60,000 kronor, att till handelshögskoleföreningens i Stockholm styrelse utbetalas med hälften under förra halvåret 1922 under villkor, att minst tolv friplatser för studerande vid högskolan komma att finnas inrättade under läsåret 1921—1922 samt återstående hälften under senare halvåret 1922 under villkor, att dylika friplatser till minst samma antal, som nyss sagts, inrättats för läsåret 1922—1923.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 135—139 i statsrådsprotokollet.

För vart och ett av åren 1910—1920 har såsom bidrag till underhållande av handelshögskolan i Stockholm av riksdagen anslagits ett belopp av 30,000 kronor. För året 1921 har detta understöd uppförts å extra stat med föreskrift tillika, att ena hälften skulle utbetalas under förra och andra hälften under senare halvåret. Ett av riksdagen vid beviljandet av berörda anslag fästade villkor har varit, att vid högskolan skulle finnas ett visst antal friplatser, för de senare åren bestämt till 12.

Vid anmälan av förevarande anslagsäskande har departementschefen anfört följande:

»I likhet med kommerskollegium hyser jag den uppfattningen, att de förhoppningar, som vid högskolans inrättande fästes på densamma, blivit väl infriade, och att den vid högskolan meddelade undervisningen verksamt bidragit till främjande av den ekonomiska utbildningen i vårt land. Det årliga statsunderstöd, som högskolan hittills åtnjutit, har därför enligt min mening varit till stort gagn. Under sådana omständigheter och då av den i ärendet föreliggande utredningen framgår, att

högskolan, för att icke nödgas inskränka sin verksamhet, är i oundgängligt behov av ökade inkomster, synas mig starka skäl tala för, att det till högskolan utgående statsbidraget, som trots den inträdda prisstegringen hittills icke varit föremål för någon ökning, nu höjes på ett sätt, som är ägnat att verksamt bidra till lättande av högskolans ekonomiska svårigheter. Ett ostört fullföljande av högskolans verksamhet synes mig just nu så mycket mera angeläget, som den efter världskrigets slut allt hårdare ekonomiska konkurrensen länderna emellan gjort det till ett statsintresse av högsta vikt, att de personer, vilka i vårt land skola ägna sig åt köpmannayrket och därmed sammanhängande näringar, gå ut i livet så väl rustade som möjligt både i praktiskt och teoretiskt avseende. Det är min bestämda mening, att handelshögskolan härvid har en mycket viktig uppgift att fylla. Jag anser mig sålunda, trots den hårt pressade budgetära ställningen, böra varmt tillstyrka, att högskolan nu beredes statsunderstöd till det förhöjda belopp, varom handelshögskoleföreningen med instämmande av kommerskollegium gjort framställning.

Vid utbetalningen av statsbidraget torde, liksom förut varit fallet, böra fästas det villkor, att under de läsår, statsbidraget avser, minst 12 friplatser för studerande vid högskolan finnas inrättade.»

Utskottet, som funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande framställning, får alltså hemställa,

att riksdagen må, under förutsättning att *verksamheten vid handelshögskolan i Stockholm* fortsättes efter i huvudsak den nu följda plan, såsom bidrag till underhållande av samma skola på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 60,000 kronor, att till handelshögskoleföreningens i Stockholm styrelse utbetalas med hälften under förra halvåret 1922 under villkor, att minst tolv friplatser för studerande vid högskolan komma att finnas inrättade under läsåret 1921—1922, samt återstående hälften under senare halvåret 1922 under villkor, att dylika friplatser till minst samma antal, som nyss sagts, inrättas för läsåret 1922—1923.

22:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att ej mindre å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor för att, i huvudsaklig överensstämmelse med av departements-

*Export- och
handelsstudie-
stipendier.*

[20.]

chefen tillstyrkta grunder, utdelas såsom understöd *dels*, under benämning exportstipendier, till personer, som utan officiell ställning utrikes verka för avsättning av svenska exportartiklar, import till Sverige av råvaror och andra förnödenheter samt transitohandeln över Sverige, *dels ock*, under benämning handelsstudiestipendier, till personer, som önska utrikes förvärva praktiska insikter i handelsyrket, än även medgiva, att ovanberörda av departementschefen förordade grunder må efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande tillämpas jämväl i avseende å användningen av vad som vid 1921 års utgång återstår odisponerat av de till export- och handelsstudiestipendier tidigare anslagna medel.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 139—145 i statsrådsprotokollet.

Till exportstipendier anvisade sistlidet års riksdag, i likhet med vad under en följd av år ägt rum, ett reservationsanslag å 20,000 kronor. Det till handelsstudiestipendier för innevarande år beviljade anslaget uppgår till samma belopp. Till följd av de av världskriget för- anledda säregna förhållandena anvisades ej några medel för sistnämnda stipendier åren 1918—1920 och utgjorde anslagen för åren 1916 och 1917 allenast 10,000 kronor.

Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag innebär, dels att anslagen till ifrågavarande stipendier skulle sammanföras till ett anslag, inom vilket båda stipendiatgrupperna skulle tillgodoses, dels ock vissa ändringar i de för stipendierna nu gällande bestämmelserna.

*Utskottets
yttrande.*

Att de förut utgående anslagen till exportstipendier och handelsstudiestipendier sammanföras till ett anslag har icke givit utskottet anledning till erinran, och har utskottet likaledes ansett sig böra biträda de av Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna av de för stipendierna nu gällande bestämmelser. Vad däremot det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet beträffar, har utskottet med hänsyn till förefintliga relativt stora reservationer å anslagen till stipendierna i fråga, funnit anslaget nu kunna avsevärt begränsas. Utskottet, som förordar, att anslaget bestämmes till 10,000 kronor, får alltså hemställa,

att riksdagen må

a) å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 10,000 kronor för att, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari

1921 angivna grunder, utdelas såsom understöd *dels*, under benämning exportstipendier, till personer, som utan officiell ställning utrikes verka för avsättning av svenska exportartiklar, import till Sverige av råvaror och andra förnödenheter samt transitohandeln över Sverige, *dels ock*, under benämning handelsstudiestipendier, till personer, som önska utrikes förvärva praktiska insikter i handelsyrket;

b) medgiva, att ovanberörda av departementschefen förordade grunder må efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande tillämpas jämväl i avseende å användningen av vad som vid 1921 års utgång återstår odisponerat av de till export- och handelsstudiestipendier tidigare anslagna medel.

23:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 21) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 146) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

*Statsunder-
stöd till auk-
toriserade
handelskam-
mare i riket.*

[21.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, såsom *understöd till auktoriserade handelskammare i riket*, att utgå med ett belopp av 3,000 kronor till envar handelskammare under av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1921 förordade villkor, på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 36,000 kronor.

24:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att såsom understöd för år 1922, på sätt av departementschefen förordats, till svenska handelskamrar i utlandet på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 72,500 kronor.

*Statsunder-
stöd till
svenska han-
delskamrar i
utlandet.*

[22.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 147—151 i statsrådsprotokollet.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning anvisade 1920 års riksdag, för beredande av statsunderstöd under år 1921 dels å 15,000 kronor till vardera av svenska handelskamrarna i London och Paris, dels å 10,000 kronor åt vardera av svenska handelskamrarna i

Nordamerikas Förenta stater och Schweiz samt svenska föreningens i Petrograd handelskommitté eller den svenska handelskammare, som kunde komma att träda i handelskommitténs ställe, dels ock å 5,000 kronor till svenska handelskammaren i Sydney, å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, å 65,000 kronor.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag innebär, att understöd skulle tilldelas dels handelskamrarna i London och Förenta Staterna med 20,000 kronor vardera, dels handelskammaren i Frankrike med 15,000 kronor, dels handelskammaren i Schweiz med 10,000 kronor, dels ock handelskammaren i Sydney med 7,500 kronor. Svenska föreningens i Petrograd handelskommitté har icke gjort någon framställning om statsunderstöd för år 1922.

Utskottets
yttrande.

Vid prövning av Kungl. Maj:ts föreliggande förslag har utskottet icke funnit anledning till erinran mot detsamma, i vad det avser oförändrade understöd åt handelskamrarna i Frankrike och i Schweiz samt förhöjda sådana åt handelskamrarna i London och i Sydney. Däremot har utskottet ansett sig icke kunna tillstyrka, att det till handelskammaren i Förenta Staterna nu utgående understödet, 10,000 kronor, skulle från och med nästkommande år fördubblas, utan får utskottet förorda, att detsamma höjes med 50 procent och sålunda begränsas till 15,000 kronor. Vid bifall härtill kan det av Kungl. Maj:t äskade anslaget nedsättas till 67,500 kronor. Utskottet får sålunda hemställa,

att riksdagen må såsom *understöd för år 1922 till svenska handelskamrar i utlandet* på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 67,500 kronor.

Bidrag till
Sveriges all-
männa export-
förening.
[23.]

25:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23) att, under villkor att Sveriges allmänna exportförening under år 1922 bedriver sin verksamhet i huvudsakligen den form och i minst den omfattning, som i företedd förslagsstat för samma år anges, samt att i granskningen av föreningens verksamhet och räkenskaper deltagar en av Kungl. Maj:t förordnad revisor, såsom bidrag till föreningens verksamhet under sistnämnda år å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 25,000 kronor, med skyldighet för föreningen att såväl till chefen för handelsdepartementet som till kommerskollegium avgiva berättelse om föreningens verksamhet under ifrågavarande år ävensom redogörelse för föreningens ekonomiska ställning vid utgången av samma år.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 151—156 i statsrådsprotokollet.

Sveriges allmänna exportförening har alltsedan sin tillkomst år 1887 årligen tilldelats statsunderstöd med varierande belopp. Från och med år 1917 har understödet utgått med ena hälften ur ett av riksdagen för ändamålet anvisat anslag och med andra hälften ur handels- och sjöfarts- samt manufakturförslagslånefonderna, med lika fördelning fonderna emellan. För år 1920 har det sammanlagda understödsbeloppet — för år 1919 20,000 kronor — höjts till 50,000 kronor, därav 25,000 kronor anvisats å tilläggsstaten för år 1920, medan enligt särskilda beslut av Kungl. Maj:t den 7 januari och den 9 juli samma år 12,500 kronor utanordnats från manufakturförslagslånefonden och enahanda belopp från handels- och sjöfartsfonden.

Till bidrag åt Sveriges allmänna exportförenings verksamhet har Kungl. Maj:t, förutom ovanberörda å 1922 års stat begärda anslag, å tilläggsstat för innevarande år äskat ett anslag å 25,000 kronor.

Utskottet, som funnit sig böra tillstyrka anvisandet av de av Kungl. Maj:t för förevarande ändamål äskade anslag, får alltså nu beträffande 1922 års stat hemställa,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må, i likhet med vad för sistlidet år ägt rum, under villkor att *Sveriges allmänna exportförening* under år 1922 bedriver sin verksamhet i huvudsakligen den form och i minst den omfattning, som i företedd förslagsstat för samma år angives, samt att i granskningen av föreningens verksamhet och räkenskaper deltagar en av Kungl. Maj:t förordnad revisor, såsom bidrag till föreningens verksamhet under sistnämnda år å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 25,000 kronor, med skyldighet för föreningen att såväl till chefen för handelsdepartementet som till kommerskollegium avgiva berättelse om föreningens verksamhet under ifrågasvarande år ävensom redogörelse för föreningens ekonomiska ställning vid utgången av samma år.

Bidrag till en
internationell
byrå i Bryssel
för handels-
statistik.

26:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 24) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 156—157) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

[24.]

att riksdagen må, i likhet med vad innevarande år ägt rum, till täckande av den å Sverige belöpande delen av kostnaderna för en internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 650 kronor.

Ersättning
till sjömans-
husen.

[25.]

27:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25) att å extra stat för år 1922 under benämning »ersättning till sjömanshusen» anvisa ett förslagsanslag, högst, 162,000 kronor, för beredande åt sjömanshusen av skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktiges inskrivning och redovisning samt för andra dem åvilande bestyr för statsverkets räkning.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 157—165 i statsrådsprotokollet.

Under rubrik »ersättning till sjömanshusen» har sistlidet års riksdag å extra stat för år 1921 anvisat ett anslag av enahanda belopp som det för nästkommande år äskade för beredande åt sjömanshusen av skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktiges inskrivning och redovisning samt med utarbetande av sjöfartsstatistiska uppgifter.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande framställning har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Alex. Thore* väckt motion, nr 148, vari hemställts, att riksdagen vid eventuellt beviljande av ifrågavarande anslag härvid fogar det villkoret, att förenklingar snarast möjligt måtte vidtagas i sjömanshusens organisation.

Till stöd för sitt förslag har motionären anfört följande:

»I statsverkspropositionen är under tionde huvudtiteln upptaget ett anslag å extra stat för år 1922 uppgående till 162,000 kronor för beredande åt sjömanshusen av skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktiges inskrivning och redovisning samt för andra dem åvilande bestyr för statsverkets räkning. Den statliga ersättningen till sjömanshusen för förenämnda bestyr har till och med år 1920 utgått med 40,000 kronor, men blev på grund av framställning av Kungl. Maj:t

vid fjolårets riksdag höjd till 162,000 kronor. Höjningen av anslaget är närmare motiverat i propositionerna såväl till 1920 som till innevarande års riksdagar. Vid genomgående av ärendet finner man att nämnda anslag till sjömanshusen av statsmedel ingalunda utgör full ersättning åt sjömanshusen för den åliggande verksamhet i statsverkets tjänst. Enligt den utredning, som, med anledning av riksdagsskrivelsen den 29 maj 1915, företagits av 1916 års sjömanshuskommitté, finner man att kommitterade, efter en ingående undersökning angående sjömanshusens arbetsuppgifter, enat sig om att uppskatta statens andel häri till 75 procent. Härav skulle sålunda följa att statsverket borde bidraga med 75 procent av omkostnaderna för ifrågakvarande anstalter. Sjömanshusens omkostnader ha av kommitterades majoritet beräknats, att, efter det att en viss omorganisation genomförts, fränsett dyrtidstilläggen, uppgå till 448,000 kronor, men av en reservant bland de kommitterade till endast 216,000 kronor. I en skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 december 1919 lägger kommerskollegium sistnämnda siffra till grund och begär en ökning av de hittills utgående ersättningarna till sjömanshusen av statsmedel från 40,000 kronor, till 162,000 kronor. Härvid pointeras emellertid, att vid fixerandet av denna siffra, dyrtidstilläggen för sjömanshusens tjänstemannapersonal icke tagits med i beräkningen.

Den närvarande årliga budgeten för rikets 47 sjömanshus är synnerligen svår att fastslå, då någon alla sjömanshusen omfattande redogörelse av den art, att de olika posterna i budgeten framgå, icke avgives. Vid den utredning, som sjömanshuskommitterade läto verkställa och som omfattade året 1916, framgick att, för nämnda år, avlöningarna uppgingo till cirka 190,000 kronor, varav 7,700 kronor i dyrtidstillägg, och att övriga omkostnader belöpte sig till cirka 80,000 kronor. År 1918 hade avlöningarna stigit till 281,000 kronor och förvaltningskostnaderna till 104,000 kronor. Genom den ökning av dyrtidstilläggen, som sedan 1918 ägt rum, torde sjömanshusens förvaltningskostnader för närvarande belöpa sig till över 500,000 kronor, måhända närmare 600,000 kronor.

Man kan fråga sig, varifrån medel tagas för bestridande av dessa höga omkostnadsbelopp. Tydligen icke från statsverket, då härifrån till och med år 1920 endast 40,000 kronor utgått. Den erforderliga inkomstökningen för sjömanshusen härflyter dels från en ökning av fartygens tonavgifter från tre till fem öre per ton, dels ock i synnerhet från ökningen i beloppet av sjöfolkets hyresavgifter. Denna senare post, som år 1916 uppgick till 150,000 kronor per år och 1918 till 161,000 kronor per år, torde nu, på grund av stegringen i den allmänna

lönenivån till sjöss, uppgå till två- à tredubbla siffran mot år 1916. Sjöfolket erlägger som bekant 1 procent av sin månadshyra i hyresavgift, och främst har det alltså varit sjöfolkets hyresavgiftsmedel, som åtgått för bestridande av sjömanshusens utgiftsstegringar. Även med den ökning i den statliga ersättningen, som från och med innevarande år tillkommer sjömanshusen, måste fortfarande sjöfolkets hyresavgifter i mycket stor utsträckning tagas i anspråk för att hålla sjömanshusens ekonomi flytande.

Angående de vid sjömanshusen beviljade understöden, vilka år 1916 uppgingo till 343,000 kronor och år 1918 till 355,000 kronor, har någon större ökning av detta belopp icke kunnat äga rum. Då sjömanshusens inkomst av räntor å ägande kapital samt på nettointkomst av fastigheter under de senare åren utgjort cirka 280,000 kronor, finner man härav, att sjöfolkets hyresavgiftsmedel icke i den utsträckning, som rimligen kan begäras, bliva använda till sitt egentliga syfte.

Ökningen av det statliga bidraget till sjömanshusen från och med år 1921 är allt för otillräckligt för kompensering av stegringen i utgiftsbeloppen. Kommerskollegii förslag till fördelning av statsbidraget må utjämna vissa orättvisor vid understödsutdelningen, men härigenom uppnås ingalunda någon väsentlig rättelse. Över allt bland de sjöfarande är man fullständigt ense därom, att det nuvarande ekonomiska systemet för förvaltningen av rikets sjömanshus är ohållbart och att genomgripande ändringar tarvas.

Frågan om indragning av ett större eller mindre antal sjömanshus har länge varit före. Redan en kommitté från de första åren på 1900-talet föreslog en indragning av vissa sjömanshus. I undertecknads motion från år 1915 påyrkas en centralisering av sjömanshusverksamheten. Chefen för marinstaben understryker i sitt yttrande över motionen, att, ur värnpliktssynpunkt sett, en centralisering av sjömanshusärendena vore önskvärd. 1917 års sjömanshuskommitté föreslår en indragning av 16 sjömanshus; en reservant inom kommittén vill minska antalet sjömanshus till 12. Kommerskollegium, hos vilket betänkandet från 1917 års sjömanshuskommitté ligger för granskning, har ännu icke velat intaga någon ståndpunkt i frågan om förenklingar i sjömanshusens administration. I en den 1 november 1920 dagtecknad promemoria anför kollegiet de skäl, som förmått dem att tillsvidare i förevarande avseende ställa sig avbidande. Jag skall icke närmare ingå på dessa skäl; för den som närmare granskar densamma framträder emellertid en bestämd uppfattning av att kollegiet icke visat tillräcklig förståelse för kravet på mindre kostsamma förvaltningsformer inom ett

område, som, ehuru det icke direkt är underlagt statsverket, dock fordrar statens medverkan för att kunna skapa förenklade administrativa förhållanden. En del av de skäl, som i promemorian anföres såsom anledning till varför kollegiet icke ansett sig böra nu utarbeta förslag om en åtminstone tillnärmelsevis slutlig organisation av sjömanshusen, exempelvis att sjölagskommitterade framlagt ett förslag om anordnande av disciplinnämnder eller att en lag tillkommit om arbetstiden å svenska fartyg, äro av den art att de gå vid sidan av saken, då nämligen sjömanshusorganisationen föga eller intet beröres av dessa ting. Angående frågan om upprättande av ett centralregister för sjöfolket i Sverige så är detta förslag tillsvidare ett löst projekt. Skola åtgärder för förenklande och förbilligande av den statliga administrationen här i landet inhiheras, tills att full enighet på alla håll råder om huru dessa förenklingar skola ske, då torde nedsättningen å våra administrationskostnader mycket länge komma att låta vänta på sig.»

Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet ansett sig böra tillstyrka. Med anledning av vad herr Thore i motionen nr 148 anfört finner sig utskottet böra uttala, att utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t riktar sin uppmärksamhet på åstadkommande av förenklingar i sjömanshusens organisation, i den mån sådana visa sig lämpliga och möjliga att ernå.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) å extra stat för år 1922 under benämning »ersättning till sjömanshusen» anvisa ett förslagsanslag, högst, 162,000 kronor, för *beredande åt sjömanshusen av skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktiges inskrivning och redovisning samt för andra dem åvilande bestyr för statsverkets räkning;*

b) förklara, att herr Thores ovanberörda motion må anses besvarad genom vad utskottet ovan anfört.

28:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 165—166) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *läkarundersökning av sjöfolk* i enlighet med de av departementschefen i statsråds-

*Läkarundersökning av sjöfolk.
[26.]*

protokollet över handelsärenden den 7 januari 1921 angivna grunder å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag av 27,000 kronor.

Arvoden till
två dispach-
chörsassi-
stenter.
[27.]

29:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 27) och under åberopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 166) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, å extra stat för år 1922 anvisa till *arvode med 2,000 kronor åt en var av två dispachchörsassistenter*, anställda den ene i Stockholm och den andre i Göteborg, ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor.

Bidrag till
uppehållande
av internationell
patrulleringstjänst i
norra
Atlanten.
[28.]

30:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 28) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 167—168) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till täckande av den å Sverige belöpande delen av *kostnaderna för uppehållande av internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten* å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag av 9,500 kronor.

Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.

Befrämjande i
allmänhet av
bergsbruket.
[29.]

31:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 29) får utskottet hemställa,

att riksdagen må för år 1922 upptaga det i ordinarie anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av bergsbruket» ingående *reservationsanslaget till reseunderstöd åt personer som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshanteringen hörer*, med oförändrat belopp 6,000 kronor.

Vid bifall härtill kommer det ordinarie anslaget till befrämjande i allmänhet av bergsbruket för år 1922 att utgå med oförändrat belopp

8,700 kronor, varav bestämt anslag 2,700 kronor och reservationsanslag 6,000 kronor.

32:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att för år 1922 upptaga de särskilda reservationsanslagen under den å ordinarie stat uppförda anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av slöjderna» med oförändrade belopp, nämligen:

*Befrämjande
i allmänhet
av slöjderna.*
[30.]

reservationsanslaget till rescunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, 75,000 kronor;

reservationsanslaget till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri, 25,000 kronor;

reservationsanslaget till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien, 20,000 kronor;

samt reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen, 35,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 169—171 i statsrådsprotokollet.

Med anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen till 1920 års riksdag därom gjorda framställning har nämnda riksdag i fråga om de särskilda anslagen under den å ordinarie stat uppförda anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av slöjderna»

dels förändrat anslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena från bestämt anslag till reservationsanslag,

dels ock för år 1921 bestämt

nyssnämnda anslag till 75,000 kronor;

reservationsanslaget till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri till 25,000 kronor;

reservationsanslaget till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien till 20,000 kronor; samt

reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen, till 35,000 kronor.

Det sammanlagda belopp, till vilket ifrågavarande reseunderstödsanslag för år 1921 upptagits, innebär en höjning med nära 50 procent av det belopp, som för ifrågavarande ändamål under de närmast föregående åren stått till förfogande.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i vad detsamma avser anvisande av anslag av enahanda belopp som de för innevarande år beviljade till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, åt idkare av hantverk och annan mindre industri samt åt verkmästare och förmän inom industrien, har utskottet funnit sig böra tillstyrka. Däremot har utskottet med hänsyn till förefintliga betydande reservationer å anslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen, funnit detta anslag kunna i avsevärd mån begränsas. Utskottet, som ansett anslaget kunna bestämmas till 10,000 kronor, får alltså hemställa,

att riksdagen må för år 1922 upptaga de särskilda reservationsanslagen under den å ordinarie stat uppförda anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av slöjderna» med följande belopp, nämligen:

- a) reservationsanslaget till *reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena* 75,000 kronor;
- b) reservationsanslaget till *reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri* 25,000 kronor;
- c) reservationsanslaget till *reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien* 20,000 kronor; samt
- d) reservationsanslaget till *reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen* 10,000 kronor.

Vid bifall härtill och då någon ändring icke ifrågasatts i det i nämnda anslagstitel ingående bestämda anslaget å 13,500 kronor, skulle det ordinarie anslaget till befrämjande i allmänhet av slöjderna för år 1922 minskas med 25,000 kronor till 143,500 kronor, varav såsom bestämt anslag 13,500 kronor och 130,000 kronor, utgörande särskilda reservationsanslag till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, idkare av hantverk och annan mindre industri, verkmästare och förmän inom industrien samt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen.

Andre in-
struktör i hus-
slöjd m. m.
[31.]

33:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 31) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 171—173) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, såsom särskilda förslagsanslag, högst, anvisa å extra stat för år 1922

a) till *anställande av en andre instruktör i husslöjd* 3,000 kronor,

b) till *arvodeshöjning åt extra instruktören i husslöjd* 1,000 kronor samt

c) för *beredande av personligt ålderstillägg med 500 kronor till extra instruktören i husslöjd Olof Olsson Hagner*, därest han fortfarande med gott vitsord tjänstgör i denna egenskap, 500 kronor eller tillhopa 4,500 kronor.

34:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att för år 1922 å extra stat anvisa såsom särskilda förslagsanslag, högst, dels för anställande av en förste torvingenjör, fyra torvingenjörer och två torvassistenter 57,100 kronor,

Torvingenjörer och torvassistenter m. m.
[32.]

varav dock 400 kronor till förste torvingenjören skola utgå allenast under förutsättning att hans bostadsadress är Stockholm, dels till skrivhjälp åt förste torvingenjören 2,500 kronor, dels ock till personligt ålderstillägg å 1,000 kronor åt en var av förste torvingenjören Ernst Jacob Wallgren och torvingenjören Thure Gustaf Thorgny Björkman samt å 500 kronor till en var av torvingenjörerna friherre Melcher Otto Falkenberg och Gustaf Theodor Sjögren, i varje fall under förutsättning att befattningshavaren fortfarande med gott vitsord tjänstgör i denna egenskap, 3,000 kronor eller tillhopa 62,600 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 174 — 177 i statsrådsprotokollet.

På extra stat för år 1921 har riksdagen såsom särskilda förslagsanslag, högst, anvisat dels för anställande av en förste torvingenjör, fyra torvingenjörer, och två torvassistenter 52,900 kronor, varav dock 400 kronor till förste torvingenjören skulle utgå allenast under förutsättning, att hans bostadsort vore Stockholm, dels ock till personligt ålderstillägg å 1,000 kronor åt en var av förste torvingenjören Ernst Jacob Wallgren och torvingenjören Thure Gustaf Thorgny Björkman samt å 500 kronor till en var av torvingenjörerna, friherre Melcher Otto Falkenberg och Gustaf Theodor Sjögren, i varje fall under förutsättning att befattningshavaren fortfarande med gott vitsord tjänstgör i denna egenskap, 3,000 kronor, eller tillhopa 55,900 kronor.

Under erinran att av det utav riksdagen å tilläggsstat för år 1920 under nionde huvudtiteln anvisade allmänna anslaget till ökade kostnader för dagtraktamenten ett belopp av 4,200 kronor beräknats för torvtjänstemännen, har Kungl. Maj:t nu, utöver ovanberörda anslag 55,900 kronor, för sagda ändamål äskat motsvarande belopp såväl å tilläggsstat för år 1921 som å extra stat för år 1922. För skrivhjälp åt förste torvingenjören har Kungl. Maj:t härjämte å tilläggsstat för år 1921 begärt 1,250 kronor samt å 1922 års stat 2,500 kronor.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag i vad detsamma avser anvisande dels av 57,100 kronor för fortsatt anställning av torvingenjörer och torvassistenter, dels ock av 3,000 kronor för personliga ålderstillägg åt de i förslaget omförmälda torvingenjörerna, har utskottet ansett sig böra tillstyrka. Beträffande däremot framställningen om anslag å 2,500 kronor till skrivhjälp åt förste torvingenjören torde det belopp, som för ändamålet bör beviljas, kunna begränsas till 1,500 kronor för år 1922 och 750 kronor för år 1921.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för år 1922 å extra stat anvisa såsom särskilda förslagsanslag, högst,

a) för anställande av en förste torvingenjör, fyra torvingenjörer och två torvassistenter 57,100 kronor, varav dock 400 kronor till förste torvingenjören skola utgå allenast under förutsättning att hans bostadsadress är Stockholm,

b) till skrivhjälp åt förste torvingenjören, 1,500 kronor samt

c) till personligt ålderstillägg å 1,000 kronor åt en var av förste torvingenjören Ernst Jacob Wallgren och torvingenjören Thure Gustaf Thorgny Björkman samt å 500 kronor till en var av torvingenjörerna friherre Melcher Otto Falkenberg och Gustaf Theodor Sjögren, i varje fall under förutsättning att befattningshavaren fortfarande med gott vitsord tjänstgör i denna egenskap, 3,000 kronor

eller tillhopa 61,600 kronor.

Torvbiträden.

[33.]

35:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 33) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *anställande av torvbiträden* å

extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 16,200 kronor.

36:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att å extra stat för år 1922 anvisa såsom förslagsanslag, högst,

Torvskola.
[34.]

dels av det av 1917 års riksdag beviljade anslag av 40,000 kronor till upprätthållande av en torvskola under åren 1918—1922 8,000 kronor;

dels ock såsom ökat statsbidrag till samma skola 6,000 kronor, eller tillhopa 14,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 178—181 i statsrådsprotokollet.

Till upprätthållande av en torvskola under åren 1918—1922 har 1917 års riksdag på Kungl. Maj:ts förslag beviljat ett anslag av 40,000 kronor. Av anslaget har anvisats å extra stat för vart och ett av åren 1918—1921 ett belopp av 8,000 kronor, vadan nu återstår en summa av 8,000 kronor att upptagas på 1922 års stat. Härjämte har såsom ökat statsbidrag till skolan av riksdagen anvisats för år 1919 å tilläggsstat ett anslag av 2,400 kronor samt för vardera av åren 1920 och 1921 å extra stat anslag av likaledes 2,400 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande har den 19 februari 1918 av lantbruksstyrelsen upprättats kontrakt med styrelsen för svenska torvindustriföreningen om upprätthållande med de sålunda beviljade medlen av en torvskola vid Markaryd i Kronobergs län under femårsperioden 1918—1922.

Förenämnda årsanslag å 8,000 kronor är avsett att användas på följande sätt:

Avlöning till föreståndare	kronor 3,000	
» » andre läraren.....	» 2,000	
» » biträdande läraren.....	» 450	
Dagtraktamenten åt torvingenjörerna för undervisning.....	» 225	
Bidrag för tre frielever å 275 kronor.....	» 825	
Bidrag till: hyra	kronor 1,935	✓
reparationer, omkostnader och		
inventarier	» 1,215	
	<u>kronor 3,150</u>	
Efter avdrag för 11 betalande elever å 150 kronor	» 1,650	» 1,500
		<u>Summa kronor 8,000.</u>

Det ökade statsbidraget, 2,400 kronor, är avsett att bereda dels ökade avlöningsförmåner åt föreståndaren och lärarne, nämligen åt den förstnämnde med 700 kronor, åt andre läraren med 500 kronor och åt biträdande läraren med 225 kronor, dels ock ytterligare bidrag för envar av de tre frieleverna med 325 kronor eller för samtliga frielever med 975 kronor.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag innebär ökning dels av arvodena till föreståndaren och biträdande läraren med 1,700 respektive 825 kronor, dels av ersättningen för av skolan utbetalda dagtraktamenten till torvingenjörerna med 375 kronor, dels av det till kost och logi åt tre frielever beräknade statsbidraget med 350 kronor, dels ock slutligen av anslaget till reparationer, omkostnader och inventarier med likaledes 350 kronor.

Till förstärkning av det i riksstaten för år 1921 uppförda anslaget till upprätthållande av en torvskola har Kungl. Maj:t å sagda års tilläggsstat äskat ett anslag å 3,600 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Vid prövning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet i likhet med departementschefen funnit det vara med billigheten överensstämmande att någon ökning i statsbidraget till torvskolan — utöver den redan från och med år 1919 beviljade anslagsökningen av 2,400 kronor — nu medgives. Att, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, nu höja avlöningsförmånerna till föreståndaren för skolan samt biträdande läraren vid densamma med 1,700 respektive 825 kronor, har utskottet dock icke kunnat tillstyrka, utan synes det utskottet skäligt, att ifrågavarande befattningshavares arvoden bestämmas till 4,000 respektive 1,000 kronor. Då vidare med hänsyn till nedgående konjunkturer skäl icke synes föreligga för höjning av det till kost och logi åt tre frielever beräknade statsbidraget samt vissa mindre jämkningar böra kunna äga rum i de för ersättning för dagtraktamenten till torvingenjörerna och för reparationer m. m. beräknade anslagsposterna, får utskottet förorda, att det av Kungl. Maj:t äskade statsbidraget begränsas till 3,500 kronor. Av samma skäl synes det å 1921 års tilläggsstat begärda beloppet, 3,600 kronor, kunna nedsättas till 1,100 kronor.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får utskottet alltså nu beträffande 1922 års riksstat hemställa,

att riksdagen må å extra stat för år 1922 anvisa
såsom förslagsanslag, högst,

a) av det av 1917 års riksdag beviljade anslag

av 40,000 kronor till upprätthållande av en torvskola under åren 1918—1922 8,000 kronor, samt

b) såsom ökat statsbidrag till samma skola 3,500 kronor eller tillhopa 11,500 kronor.

37:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att för fullföljande av den utav 1916 års riksdag beslutade undersökningen av staten tillhöriga mossar å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 16,500 kronor.

*Undersökning
av staten
tillhöriga
mossar.
[35.]*

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 182—185 i statsrådsprotokollet.

Med bifall till särskilda av Kungl. Maj:t i ämnet gjorda framställningar har riksdagen, för undersökning av staten tillhöriga mossar i huvudsaklig överensstämmelse med en för 1916 års riksdag framlagd plan, enligt vilken nämnda undersökning skulle fortgå i fem år och draga en kostnad av 48,000 kronor, på extra stat under nionde huvudtiteln anvisat för år 1917 10,000 kronor och för vardera av åren 1918—1921 9,500 kronor. Enligt vad av propositionen framgår, kan emellertid ifrågavarande arbete icke slutföras inom den beräknade tiden utan måste ytterligare ett år anslås till fältarbeten. Såsom anledning till, att arbetet sålunda blivit fördröjt, har uppgivits bland annat, att de första undersökningarna varit av försöksnatur och att undersökningsförrättarna i början varit ovana vid det dem förelagda arbetet. Då det i första hand hade gällt att taga närmare kännedom om större statsmossar, som kunde anses lämpliga för torvberedning för statens järnvägars räkning, hade undersökningarna vidare icke kunnat bedrivas systematiskt. De ifrågavarande mossarna vore nämligen belägna på vitt skilda trakter, varigenom arbetet fördröjts av tidsödande resor. Slutligen hade kända kristidsförhållanden i fråga om proviantering och transporter inverkat hämmande på undersökningarna.

För fullföljande av den undersökning, varom nu är fråga, har Kungl. Maj:t å tilläggsstat för år 1921 äskat ett anslag å 5,000 kronor.

I likhet med departementschefen anser utskottet, att den nu ifrågavarande undersökningen av statens torvmossar bör fullföljas och slutföras. Utskottet har emellertid funnit, att en begränsning i de av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppen bör kunna äga rum, och får utskottet förorda, att såväl det å 1921 års tilläggsstat som det å 1922 års riksstat beräknade anslaget nedsättes med 1,500 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Återkommande i annat sammanhang till anslaget å tilläggsstat får utskottet alltså nu hemställa,

att riksdagen må för *fullföljande av den utav 1916 års riksdag beslutade undersökningen av staten tillhöriga mossar* å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

Understöd till Sveriges hantverksorganisation.
[36.]

38:o) På grund av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 36) och under återopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 185—187) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, under de av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1921 angivna villkor såsom *bidrag till Sveriges hantverksorganisations verksamhet* å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor.

Statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar m. m.
[37.]

39:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37) att till statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar samt till lärlingspremier, att användas enligt de av departementschefen förordade grunder, å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 28,945 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 187—191 i återopade statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål anvisade 1920 års riksdag på extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, å 20,535 kronor.

Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna förhöjningen av anslaget är föranledd dels därav att antalet av de åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar utgående understöden ansetts böra ökas från 50 till 75, dels ock därav att med hänsyn till penningvärdets fall en ökning av de till lärlingarna utgående premiernas genomsnittliga storlek ansetts böra vidtagas.

Utskottet, som funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må till *statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar samt till lärlingspremier* att användas enligt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1921 förordade grunder, å extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 28,945 kronor.

40:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 38) och under återopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 191—195) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

Understöd åt föreningen för svensk hemslöjd.

[38.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, åt *föreningen för svensk hemslöjd* såsom bidrag till uppehållande av dess verksamhet under år 1922 å extra stat för sagda år anvisa ett förslagsanslag, högst, 15,000 kronor.

41:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 195—196) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Understöd åt svenska slöjdföreningen.

[39.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, åt *svenska slöjdföreningen* såsom bidrag för uppehållande av dess verksamhet å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 20,000 kronor.

42:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40) att *dels* till bedrivande genom ingenjörsvetenskapsakademien av tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 200,000 kronor,

Teknisktvetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet m. m.

dels ock, under förutsättning att en anläggning för försök i fabriksmässig skala med framställning ur alunskiffer av olja och andra produkter varder förhyrd eller inköpt, för färdigställande och drift under år 1922 av omförmälda anläggning å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 100,000 kronor.

[40.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 197—211 i återopade statsrådsprotokollet.

Till bedrivande genom ingenjörsvetenskapsakademien av teknisktvetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet an-
Bihang till riksdagens protokoll 1921. 6 saml. 10 häft. (Nr 10 A—10 B.) 9

visade sistlidet års riksdag såsom förslagsanslag, högst, dels å tilläggsstat för år 1920 under sjunde huvudtiteln ett belopp av 150,000 kronor, därav 50,000 kronor skulle användas till inköp av apparatutrustning, dels ock å extra stat för år 1921 under tionde huvudtiteln ett belopp av 200,000 kronor, att utgå enligt av Kungl. Maj:t fastställda närmare villkor.

För ifrågavarande ändamål har Kungl. Maj:t nu å 1922 års stat äskat ett anslag av enahanda storlek som det för innevarande år beviljade. För ett statligt befrämjande av den inhemska skifferoljeproduktionen har Kungl. Maj:t härjämte äskat ett anslag å 105,000 kronor å 1921 års tilläggsstat samt 100,000 kronor å 1922 års stat.

*Utskottets
yttrande.*

Vad då först vidkommer förslaget om ett anslag 200,000 kronor å extra stat för år 1922 till bedrivande genom ingenjörvetenskapsakademien av tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet har utskottet funnit sig böra tillstyrka detsamma.

Däremot har utskottet icke ansett tillräckliga skäl föreligga att för inköp och färdigställande av en anläggning för försök i fabriksmässig skala med framställning ur alunskiffer av olja och andra produkter bevilja anslag såväl å 1921 års tilläggsstat som å extra stat för år 1922 i den omfattning, Kungl. Maj:t föreslagit. De förberedande åtgärder, som ansetts böra föranleda anslag, på sätt i propositionen förordats, hava nämligen synts utskottet icke vara så långt framförda, att därpå kan grundas säkert omdöme rörande lämpligheten av en dylik utgift. Likaledes har det synts utskottet ovisst, huruvida ett av förhållandena till synes motiverat understöd åt de enskilda strävanden, som nedlagts på uppgiften att på ett ekonomiskt sätt tillgodogöra sig landets skiffertillgångar (exempelvis de av ingenjör S. V. Berg företrädda) skulle vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag komma vederbörande till del. För att emellertid arbetet skall kunna utan uppehåll fortgå, har utskottet funnit skäligen tillstyrka, att å 1921 års tilläggsstat ställes till Kungl. Maj:ts förfogande ett belopp motsvarande det å tilläggsstaten under punkt 17 äskade eller 105,000 kronor att utnyttjas för de anläggningar eller främjande av de experiment av annan art å förevarande område, som Kungl. Maj:t efter särskild prövning därvid finner bäst motiverade.

Därest under år 1922 ytterligare behov av medel för ändamålet skulle visa sig föreligga, torde Kungl. Maj:t äga tillfälle att hos 1922 års riksdag därom göra erforderlig framställning.

Härav följer, att utskottet nu funnit sig böra avstyrka anslags-
äskandet om 100,000 kronor å 1922 års stat.

I detta sammanhang har utskottet uppmärksammat att hos social-
styrelsen förberedas åtgärder för åstadkommande av en i möjligaste
mån effektiv kontroll över bränsleförbrukningen inom av statsverket
disponerade byggnader och lokaler m. m. Utskottet finner sig med
anledning härav böra uttala nödvändigheten av att, därest dylika åtgärder
komma till stånd, erforderligt samarbete mellan socialstyrelsen
och ingenjörsvetenskapsakademien anordnas, så att ej jämsides med
varandra likartade uppgifter på olika håll samtidigt bearbetas.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet, som i an-
nat sammanhang återkommer till frågan om anslaget å 1921 års till-
läggsstat, hemställa,

att riksdagen må

a) till *bedrivandegenomingenjörsvetenskapsakademien*
av tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft-
och bränsleområdet å extra stat för år 1922 anvisa ett
förslagsanslag, högst, 200,000 kronor,

b) avslå Kungl. Maj:ts förslag om anslag för in-
köp och färdigställande av en anläggning för försök
i fabriksmässig skala med framställning ur alunskiffer
av olja och andra produkter.

Diverse.

43:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag *Ålderstillägg.*
(punkt 41) får utskottet hemställa, [41.]

att riksdagen må från och med år 1922 minska
det under tionde huvudtiteln uppförda ordinarie för-
slagsanslaget till *ålderstillägg*, nu 10,000 kronor med
5,000 kronor till 5,000 kronor.

44:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till rese-
och traktamentspenningar (punkt 42) kommer utskottet att framdeles
under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för
riksdagen

Rese- och
traktaments-
penningar.
[42.]

anmäla.

Semester åt
vid lotsverket
anställda ar-
betare.
[44.]

45:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 213—214) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *beredande av semester åt vid lotsverket anställda arbetare* på extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag av 16,200 kronor.

Övriga ordinarie anslag.

Övriga ordi-
narie anslag.
[43.]

46:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år äro uppförda under tionde huvudtiteln, har Kungl. Maj:t icke föreslagit annan ändring än att, till jämnande av huvudtitelns slutsumma, förslagsanslaget till tryckningskostnader måtte minskas från dess nuvarande belopp, 125,011 kronor, med 5 kronor till 125,006 kronor.

Utskottet hemställer,

att samtliga ordinarie anslag under tionde huvudtiteln, som här ovan icke blivit särskilt omförmälda, må för år 1922 fastställas till samma belopp, som uti innevarande års riksstat; dock att i förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader, som icke skola av andra medel gäldas, må få göras den jämkning, som för jämnande av huvudtitelns slutsumma kan bliva erforderlig.

Stockholm den 6 maj 1921.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *C. J. G. Swartz*, *J. Nilsson* i Skottlandshus, *H. M. Bäckström*, *J. L. Widell*, *O. U. B. Olsson*, *C. G. Ekman*, *O. Bergqvist*, *C. P. V. Nilsson*, *C. I. Asplund*, *J. Nilsson* i Malmö och *J. Olofsson* samt

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *P. Nilsson* i Bonarp, *S. Bengtsson* i Norup, *S. E. J. Lübeck*, *O. Nilsson* i Örebro, *J. Erlansson*, *O. Osberg*, *E. Andersson* i Prästbol, *K. E. W. Söderhielm*, *K. A. Westman*, *F. T. Hamrin* och *S. J. Karlsson* i Nynäshamn.

med undantag därav att i behandlingen av punkterna 1—41 deltagit herr *P. M. Olsson* i Blädinge i st. f. herr *S. E. J. Lübeck*

och i behandlingen av punkterna 42—46 deltagit herr *E. A. Hallin* i st. f. herr *C. J. G. Swartz*.

*Bilaga A.***Avlöningsstat för lotsstyrelsen**

att tillämpas från och med år 1922.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 151,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 3,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> , <i>högst</i>	» 33,600
	<hr/>
	<i>Förslagsanslag</i> kronor 188,100.

Bilaga B.

Avlöningsstat för lotspersonalen

att tillämpas från och med år 1922.

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Be- klädnads- bidrag.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
Bestämt anslag.					
1 överlots	1,300	600	100	2,000	} Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
17 överlotsar	22,100	10,200	1,700	34,000	
1 lots	1,000	300	100	1,400	
568 lotsar	568,000	170,400	56,800	795,200	
Lönetillägg åt mästrelotsar	—	—	—	28,300	
				860,900	
Förslagsanslag.					
Förmansarvoden		14,000	—	—	
Andel i lotspenningar		720,000	—	—	
Ålderstillägg		136,500	—	—	
Ortstillägg		1,800	—	—	
Vikariatsersättning		1,000	—	—	
Ersättning för mistad andel i lotspenningar ..		1,000	—	—	
Arvoden åt extra lotspersonal		140,000	—	—	
Inkomstfyllnad till å gammal stat kvarstående personal		75,000	—	—	
				1,089,300	
				Summa kronor 1,950,200	

Anm. 1. Avlöning till å gammal stat kvarstående personal avföres å det i staten upptagna bestämda anslag, i mån detsamma icke åtgår till avlöande av personal, som å nya staten övergått, samt återstoden å förslagsanslaget till inkomstfyllnad.

Anm. 2. Till mästrelots utgår ett lönetillägg till belopp av 100 kronor årligen.

Anm. 3. För lotspersonal, som åtnjuter förmån av fri bostad eller annan naturaförmån, skall med hänsyn till dessa förmånens värde och förhållandena i orten göras skäligt avdrag å avlöningen enligt lotsstyrelsens bestämmande.

Anm. 4. Till lotspersonal med station och bostad i Stockholm utgår ortstillägg med 200 kronor till överlots samt med 100 kronor till lotsförman, mästrelots och lots.

Anm. 5. Överlots, lotsförman, mästrelots och lots åga åtnjuta andel i lotspenningar på sätt i de vid denna avlöningsstat fogade villkor och bestämmelser närmare stadgas.

Anm. 6. Därest lotsstyrelsen finner ledig befattning kunna indragas eller ledig överlotstjänst kunna förändras till förmansbefattning, skall anmälan därom av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som åger ej mindre i förekommande fall besluta, att ledig befattning skall tills vidare icke återbesättas, ån åven, därest överlotstjänst prövas kunna förändras till förmansbefattning, av den för sådan tjänst i staten upptagna avlöning disponera så mycket, som, intill dess förändring i staten kan varda genomförd, erfordras till avlöning åt den, som förordnas att bestrida de med befattningen förenade göromål.

Anm. 7. Pensionsunderlaget utgör för överlots 1,300 kronor, för mästrelots 1,100 kronor och för lots 1,000 kronor.

Anm. 8. Förmansarvoden utgå till belopp av 100, 200 eller 300 kronor årligen.

Anm. 9. Arvoden åt extra lotspersonal utgå till extra lots med högst 900 kronor jämte beklädnadsbidrag av 100 kronor, till lotslärling med högst 450 kronor och till båtbiträde med högst 900 kronor, allt för år räknat.

Bilaga C.

Avlöningsstat för fyrpersonalen

att tillämpas från och med år 1922.

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Beklädnadsbidrag.	Summa.	Efter resp. 3, 6 och 9 år kan lönen höjas varje gång med kronor.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
Bestämt anslag.					
1 fyrmästare å ång- eller motorfyrskipp	1,200	800	100	2,100	150
11 d:o å d:o	13,200	8,800	1,100	23,100	
1 distriktsfyrmästare	1,200	800	100	2,100	
1 fyrmästare å större fast fyr	1,200	700	100	2,000	
16 d:o å d:o	19,200	11,200	1,600	32,000	
1 d:o å fyrskipp	1,100	700	100	1,900	
5 d:o å d:o	5,500	3,500	500	9,500	
1 d:o å mindre fast fyr	1,100	600	100	1,800	
52 d:o å d:o	57,200	31,200	5,200	93,600	
1 fyrvaktare och befälhavare å fyrskipp	900	550	100	1,550	
1 d:o d:o å d:o	900	550	100	1,550	
1 förrådsmästare	900	550	100	1,550	
1 d:o	900	550	100	1,550	
1 uppbördsfyrvaktare å fast fyr	850	500	100	1,450	
14 d:o å d:o	11,900	7,000	1,400	20,300	
1 fyrvaktare	750	450	100	1,300	
96 d:o	72,000	43,200	9,600	124,800	
1 fyrbiträde	700	400	100	1,200	
107 d:o	74,900	42,800	10,700	128,400	
Provierteringsbidrag samt särskilda arvoden och ersättningar	—	—	—	9,950	461,700
Förslagsanslag.					
Ålderstillägg				55,000:—	
Hysesbidrag				21,600:—	
Dagavlönning under vintertjänstgöring å fyrskipp				15,500:—	
Arvoden till å fyrskipp anställda personer, som tjänstgöra som styrmän eller maskinister				3,400:—	
Ersättning för mistignalering				10,000:—	
Arvoden till personal vid mindre fyrar				39,000:—	
Proviant eller spisningspenningar till personalen å fyrskipp				47,500:—	
Arvoden till extra biträden vid såväl fasta fyrar som å fyrskipp				46,700:—	
Vikariatersättning				15,600:—	
Kostnader för ved och lyse in natura				25,000:—	279,300
				Summa kronor	741,000

Anm. 1. Vid fast fyr anställda fyrmästare, uppbördsfyrvaktare, fyrvaktare och fyrbiträden erhålla, där så ske kan, fri bostad jämte ved och lyse. Där bostad undantagsvis icke kan beredas personal vid fast fyr, utgår, jämte ved och lyse in natura, hyresersättning enligt lotsstyrelsens bestämmande. Till personalen å fyrskepp utgår hyresbidrag med 300 kronor till fyrmästare eller distriktsfyrmästare, 250 kronor till fyrvaktare och befälhavare eller förrådsmästare samt 200 kronor till fyrvaktare och fyrbiträde.

Anm. 2. Då ordinarie befattning å fyrstaten varder ledig, vilken av lotsstyrelsen anses böra förändras till befattning med lägre avlöning eller indragas, skall anmälan därom av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som äger ej mindre besluta, att befattningen skall tills vidare icke återbesättas, än även, därest befattningen prövas böra på angivet sätt förändras, av den för befattningen i stat uppförda avlöning disponera så mycket, som, intill dess förändring i staten kan vara genomförd, erfordras till avlöning åt den, som förordnas att bestrida de med befattningen förenade göromål.

Anm. 3. Pensionsunderlaget utgör för fyrmästare och distriktsfyrmästare 1,300 kronor, för fyrvaktare och befälhavare, förrådsmästare ävensom uppbördsfyrvaktare, 1,100 kronor, för annan fyrvaktare 1,000 kronor samt för fyrbiträde 900 kronor.

Bilaga D.

Omkostnadsstat

att tillämpas från och med år 1922.

Förslagsanslag.			
Till konsumtionsartiklar för fyror, mistsignalstationer och livräddningsstationer	142,500	—	
» reparation och underhåll av byggnader vid lots- och fyrplatser samt livräddningsstationer, båkar och andra anstalter, vilka icke här nedan särskilt upptagas, ävensom dithörande inventariersedlar...	80,000	—	
» fyrskeppens reparation, rustning, utläggning och intagning, driftkostnader ävensom dithörande inventariersedlar	87,500	—	
» lotsverkets ångfartygs och tjänstefartygs underhåll och komplettering, rustning och driftkostnader ävensom dithörande inventariersedlar	111,000	—	
» bidrag till underhåll, komplettering och drift av båtar vid lotsplatser, <i>högst</i>	100,000	—	
» bojars och prickars anskaffning, underhåll, utsättning och intagning	68,000	—	
» skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för lotsstyrelsen	10,000	—	
» hyra för lotsstyrelsens ämbetslokal	9,500	—	
» kontorshyror och expenser inom lotsdistrikten	45,000	—	
» grundräntor, jordskyld, ersättning för vedbrand	5,000	—	
» rese- och traktamentkostnader	30,000	—	
» utbildande av personal för gnisttelegrafering	3,500	—	
» extra utgifter	35,000	—	
» bestridande av Sveriges bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel	1,080	—	
» bidrag från Sverige för uppförande och underhåll av en fyr å Kap Guardafui	560	—	
» friheter och ersättningar, utgörande i värde efter markegång	409	—	729,049
Förstärkningsanslag till täckande av uppkommande brister i förestående förslagsanslag, <i>förslagsanslag, högst</i>	—	—	800,000
Summa kronor	—	—	1,529,049

Bilaga E.

**Pensionsstat för lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna
att tillämpas från och med år 1922.**

Bestämt anslag.	
Till beredande av understöd åt vissa förutvarande befattningshavare vid lotsverket eller deras änkor och barn.....	15,000 —
Förslagsanslag.	
Till pensionering av lotsstyrelsens och lotsverkets personal i enlighet med bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänsteinnehavares rätt till pension	50,000: —
» pensionering genom flottans pensionskassa av lotsstyrelsens och lotsverkets personal	199,000: —
» livräntor åt änkor och barn efter befattningshavare vid lotsverket enligt förordningen den 22 oktober 1909	12,000: —
	261,000 —
Summa kronor	276,000 —

Verkliga utgifter.

X. Tionde huvudtiteln. Handelsdepartementet.

A. Departementet.		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
1	Departementschefen			24,000	
2	Övergångsavlöning för departementschefen, <i>förslagsanslag</i> , högst				2,000
3	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, <i>förslagsanslag</i>			150,300	
4	Departementets verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst. .				12,000
	Säger för departementet			174,300	14,000
B. Centrala verk med underlydande stater.					
Kommerskollegium:					
1	Kommerskollegium, <i>förslagsanslag</i>			529,420	
2	Förstärkning av kommerskollegii arbetskrafter, <i>förslagsanslag</i> , högst				138,200
Bergsstaten:					
3	Bergsstaten			84,800	
4	Arvoden åt två gruvingenjörer, <i>förslagsanslag</i> , högst				10,400
5	Sprängämnesinspektionen			7,600	
Inspektion över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring:					
6	Inspektionen			20,800	
7	Arvoden åt två assistenter, <i>förslagsanslag</i> , högst				7,800
8	Förhandskontroll å fartygs sjövärdighet, <i>förslagsanslag</i> , högst				247,450
Undervisningsanstalter för sjöfart:					
9	Navigationsskolorna	178,645			
10	Navigationslärarkursen, <i>reservationsanslag</i>	2,200			
11	Ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart, <i>förslagsanslag</i>	11,000		191,845	
12	Skeppsmätningkostnad, <i>förslagsanslag</i>			32,200	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Lots- och fyrväsendet:				
	Lots- och fyrinrättningen med livräddningsan- stallerna, <i>förslagsanslag</i> :				
13 a	Direkt anvisning	4,884,705			
13 b	Friheter	405			
13 c	Ersättningar	4			
		4,885,114			
14	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservations- anslag</i>		582,500	4,885,114	582,500
	Patent- och registreringsverket:				
15	Upprätthållande av patent- och registrerings- verkets verksamhet, <i>reservationsanslag</i> , att av patent- och varumärkes- samt registrerings- avgifters medel direkt utgå			970,440	
16	Kostnader, som föranledas av överståhållar- ämbetets och länsstyrelsernas befattnings med vissa slag av registrering, <i>förslagsanslag</i>				4,000
	Försäkringsinspektionen:				
17	Upprätthållande av försäkringsinspektionens verksamhet, <i>reservationsanslag</i> , att av bidrag till försäkringsinspektionen direkt utgå			130,400	
	Statens provningsanstalt:				
18	Upprätthållande av statens provningsanstalts verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , att i första hand av inkomster av provningsanstalten direkt ut- gå			290,950	
19	Fortsatt utrustning av statens provningsanstalt med tekniska hjälpmedel, <i>reservationsanslag</i>				60,000
	Säger för centrala verk med underlydande stater			7,143,569	1,050,350
	C. Handel och sjöfart.				
1	Handelshögskolan i Stockholm, <i>förslagsanslag</i> , högst				60,000
2	Export- och handelsstudiestipendier, <i>reservations- anslag</i>				10,000
3	Auktoriserade handelskammare i riket, <i>förslagsan- slag</i> , högst				36,000
4	Svenska handelskamrar i utlandet, <i>förslagsanslag</i> , högst				67,500
5	Sveriges allmänna exportförening, <i>förslagsanslag</i> , högst				25,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
6	Internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik, <i>förslagsanslag</i>				650
7	Ersättning till sjömanshusen, <i>förslagsanslag</i> , högst				162,000
8	Läkarundersökning av sjöfolk, <i>förslagsanslag</i>				27,000
9	Arvoden åt två dispaschörsassistenter, <i>förslags-</i> <i>anslag</i> , högst				4,000
10	Internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten, <i>förslagsanslag</i>				9,500
	Säger för handel och sjöfart				401,650
	D. Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.				
	Befrämjande i allmänhet av bergsbruket:				
1 a	<i>Bestämt anslag</i>	2,700			
1 b	<i>Reservationsanslag</i>	6,000		8,700	
	Befrämjande i allmänhet av slöjderna:				
2 a	<i>Bestämt anslag</i>	13,500			
	<i>Reservationsanslag:</i>				
2 b	Reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena	75,000			
2 c	Reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri	25,000			
2 d	Reseunderstöd åt verkmästare och för- män inom industrien	20,000			
2 e	Reseunderstöd åt teoretiskt och prak- tiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshantering	10,000			
		130,000		143,500	
	Husslöjden:				
3	Befrämjande av husslöjden	25,000			
4	Andre instruktör i husslöjd, <i>förslagsanslag</i> , högst		3,000		
5	Arvodshöjning åt extra instruktören i hus- slöjd, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,000		
6	Personligt ålderstillägg till extra instruktören i husslöjd O. O. Hagner, <i>förslagsanslag</i> , högst ..		500	25,000	4,500
	Torvtillgångarnas tillgodogörande:				
7	Torvingenjörer och torvassistenter, <i>förslagsan-</i> <i>slag</i> , högst		57,100		
8	Skrivhjälp åt förste torvingenjören, <i>förslagsan-</i> <i>slag</i> , högst		1,500		
9	Personliga ålderstillägg åt vissa torvingenjörer, <i>förslagsanslag</i> , högst		3,000		
10	Torvbiträden, <i>förslagsanslag</i> , högst		16,200		
11	Torvskola, <i>förslagsanslag</i> , högst		11,500		

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
12	Undersökning av staten tillhöriga mossar, <i>reservationsanslag</i>		15,000		104,300
13	Sveriges hantverksorganisation, <i>förslagsanslag</i> , högst				4,000
14	Understöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst				28,945
15	Föreningen för svensk hemslöjd, <i>förslagsanslag</i> , högst				15,000
16	Svenska slöjdföreningen, <i>förslagsanslag</i> , högst				20,000
17	Tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet, <i>förslagsanslag</i> , högst				200,000
	Säger för bergsbruk, industri, hantverk och slöjd			177,200	376,745
	E. Ingenjörsvetenskapsakademien.				
1	Verksamheten vid ingenjörsvetenskapsakademien, <i>förslagsanslag</i> , högst			40,000	
	F. Diverse.				
1	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			5,000	
2	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i> ..			* 50,000	
3	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>			50,000	
4	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>			125,006	
5	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>			150,000	
6	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>			25,000	
7	Beredande av semester åt vid lotsverket anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>				16,200
	Säger för diverse			405,006	16,200
	Summa			7,940,075	1,858,945

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver utlåtande framdeles kommer att avgivas.